

Mednarodno
LETO OTROKA

LETO XXVIII.
SEPTEMBER
1979

MSLI

MISLI

(THOUGHTS)

INFORMATIVNI MESEČNIK
ZA VERSKO IN KULTURNO
ŽIVLJENJE SLOVENCEV
V AVSTRALIJI

USTANOVLJEN LETA 1952

Izdajajo slovenski frančiškani

Naslov MISLI:
P.O. Box 197,
KEW, Victoria, 3101.

Urejuje in upravlja:
Fr. Basil A. Valentine, O.F.M.,
19 a'Beckett Street,
KEW, Victoria, 3101
— Tel. 861 7787

Rokopisov ne vračamo.
Dopisov brez podpisa uredništvo
ne sprejema.

Letna naročnina \$4.00
— se plačuje vnaprej
(izven Avstralije \$6.00,
letalsko s posebnim dogovorom)

Stava: Polyprint (Vic), Pty. Ltd.
1 Dods St., Brunswick, Vic. 3056

Trsk: Distinction Printing,
164 Victoria St., Brunswick, 3056

NAROČI IN BERI!

Poštnina v cenah knjig ni vključena!

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. in II. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. and PART II.) Cena I. dela \$7.-, II. dela \$8.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi. Žepna izdaja. Cena \$7.-.

JADRO V VETRU (za II. r. osnovne šole), cena \$6.—; **ZLATA LADJA** (za III. r. osnovne šole), cena \$6.—; **ZEMLJA DOMAČA** (za V. r. osnovne šole), cena \$6.50. Tri slovenske čitanke, bogate po vsebini in barvnih ilustracijah, uporabljajo slovenske šole v Trstu. Vredna pomoč družinam za priljubitev in izpolnitev znanja slovenskega jezika izseljenski mladini.

KUHARSKA UMETNOST AZIJE. Na 233 straneh, s številnimi kuharskimi recepti azijskih narodov in z več barvnimi slikami serviranja azijskih jedil. Zbrala Marinka Pečjak, izdano v Sloveniji. Cena \$13.60.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. knjiga. — Odlično delo dr. Jakoba Kolariča CM. in podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh knjig \$40.- (Posamezne knjige: prva \$7.-, druga \$9.-, tretja \$28.-).

LJUDJE POD BIČEM (Odlična trilogija izpod peresa KARLA MAUSERJA iz življenja v Sloveniji med in po vojni.) — Cena vsem trem delom \$10.-

TRENTKI MOLKA — Misli za vsak dan leta je napisal Franc Sodja CM. Knjiga je izšla v Argentini, stane vezana \$4.—, nevezana pa \$3.— in je vredna branja.

HOJA ZA KRISTUSOM (nesmrtni spisi Tomaža Kempčana v obliki molitvenika). Cena \$5.— vezani knjigi.

STARA IN NOVA PODOBA DRUŽINE (Dr. Anton Trstenjak) — cena \$1.50.

ZAKONCA — SE POZNATA? — (Vital Vider) — cena \$1.00.

ZA BOGOM VREDNA NAJVEČJE ČASTI (Baraga in Marija) — 256 strani — Zbral dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

BARAGA USLIŠUJE — 468 strani — Zbral in uredil dr. Filip Žakelj — Cena \$2.50.

Pri MISLIH lahko naročite razne **DOKUMENTARNE KNJIGE**, ki so izšle v svobodnem svetu po revoluciji in zgovorno služijo za razumevanje najtežjih let slovenskega naroda (1941-1945). Doma te prilike nimajo niti študentje. Pa je prav, da spoznamo dobo tudi iz svobodnih virov. Vse te knjige so prispevek objektivni slovenski zgodovini, ki bo nekoč napisana brez krivljenja resnice.

Trenutno imamo na razpolago sledeče dokumentarne knjige:

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (izjava prič o teharskih dogodkih v letu 1945) — cena dva dolarja.

TABORIŠČNI ARHIV PRIČA — I., 2., 3., in 4. zvezek (zbral dr. Filip Žakelj). Vsaka knjiga po štiri dolarje.

REVOLUCIJA V HOTEDRŠICI (Siena Blažič) — Cena \$2.—

K SLIKI NA PLATNICAH:

V marsikateri družini je babica ali dedek za najmlajše člane pravi blagoslov. Kako hitro začuti otrok, da ga ima nekdo rad ter mu posveča čas in pozornost. Posebno še, če sta mamica in očka vedno tako "busy", da za malčka kar ni več časa . . . Kaj pa, kjer ni babice ali dedka? . . .

CELOVSKE MOHORJEVKE 1979 so še na razpolago po naših verskih središčih. Sezite po njih! Cena celotne zbirke (štiri vredne knjige!) je \$10.—.

GORIŠKE MOHORJEVKE 1979 so končno spet dospele. Cena zbirke štirih lepih knjig je \$12.—. Pohitite, imamo le deset izvodov!

OD DANES ZAVISI JUTRI

NEDAVNO sem se razgovarjal z enim naših rojakov in mi je tole povedal: "...Res, le kam so šla leta?! Saj se mi zdi, da sem prišel včeraj s svojo družino v Avstralijo. Pa je minilo že več kot četrt stoletja od takrat, vsi otroci so že odrčali iz gnezda in z ženo sva ostala sama. Nekoč skoraj pretesni domek je zdaj samo za dva prevelik in tako prazen... In vsakdo izmed naju se boji, kaj bo, ko bo ostal sam..."

Ni prvokrat, ko sem poslušal tako modrovanje. Da mi misliti, da sem že tudi sam prilezel do raznih jubilejev. Zdaj poročam že tiste, ki sem jih nekoč krstil... Kaj zgovoren znak je to, da čas res hitro teče.

Nič se ne čudimo, da pri teh dejstvih govorimo in delamo načrte za DOM OSTARELIH (ali DOM POČITKA, kar se morda lepše sliši ob istem pomenu), ki naj bi zrastel kot del verskega središča tako v Sydneyu kakor v Melbournu. O podobnih načrtih bremo tudi v slovenskih izseljenskih listih, ki prihajajo do nas iz Severne in Južne Amerike. Tak dom bo le marsikomu potreben, četudi si danes morda kaj takega niti ne predstavlja. No, komur res ne bo služil, se bo za to lahko Bogu zahvalil prav s tem, da že zdaj pride tudi svoj dar, ki naj pomaga skladu za uresničitev načrtov. Saj bo končno taka ustanova slehernemu izmed nas in naši etnični skupini v dobro ime in ponos. Dokaz bo, da spoštujemo starost. Zato bomo po svojih skupnih močeh zanjo poskrbeli, četudi seveda niti z najlepšim domom te vrste še daleč ne bo vsem ustrezno in vsem potrebam ostarelih tudi zadoščeno.

Eno je gotovo: s skupnimi močmi smo zmožni uresničiti načrte. Naše dosedanje delo za slovensko izseljensko skupnost — tako verska središča kot razna središča naših društev — nam zgovorno dokazuje, da Slovenci znamo zavihati rokave in tudi v žep seči malo globlje ali pogosteje, če je treba. Ne vsi, to je res. Morda še raje taki, ki sami nimajo nič kaj preveč, dočim so petični dobrotniki med nami skoraj redkost. In navadno so pri vseh naših nabirkah vedno eni in isti — kakor tudi vedno eni in isti stoje ob strani, da s kritičnim očesom skupno delo le opazujejo in precenjujejo, pa morda dajejo nepotrebne napotke, od katerih skupnost nima ničesar. Menda ima prav vsaka etnična skupina take in take.

Pri naši akciji računamo na tiste, ki so zares voljni priskočiti na pomoč in dodajo svojemu daru tudi srce, iskreno pripravljenost, zavest dolžnosti do Boga in bližnjega. Le tak dar ima božji blagoslov in večno vrednost. Samo Bog daj, da bi z njimi tudi načrti za Dom počitka postali dejstvo. Vemo sicer, da to še ne bo jutri, saj gre za veliko zadevo in visoke vsote, ki čakajo dobrotnikov. A čim bolj bo darežljiv danes, tem bliže nam je tisti jutri, ko bo naša zamisel uresničena.

Urednik

L. 28 - SEPTEMBER 1979 - ŠT. 9

VSEBINA:

Od danes zavisi jutri

— Urednik — stran 257

Kaj manjka presežku let? (črtica)

— J. L. — stran 258

Kaj pa očka?

— Anica Kraljeva — stran 259

Slovenci v Avstraliji

— Po predavanju A. Ceferinove — stran 261

Vi niste moji otroci! ... (črtica)

— Evgen Jurič — stran 263

Jasna beseda

— Nadškof dr. J. Pogačnik — stran 265

O zveznem proračunu za leto

1979/80 — Tomaž Možina — stran 267

P. Bazilij tipka ... — stran 268

Izpod Triglava — stran 270

"Glejte, da vas kdo ne premoti!" (Tradicionalisti) — stran 272

ABC demokracije

— Po "Naši luči" — stran 274

Spoštuj starše! — stran 275

Vozniki — povest - nadaljevanje

— F. Grivški — stran 276

Ljenko Urbančič

— Urednik — stran 276

Ob letu otroka (pesem)

— Ljubka Šorli — stran 279

Izpod sydneyjskih stolpov

— P. Valerijan — stran 280

Z vseh vetrov — stran 282

Kotiček naših malih — stran 284

Križem avstralske Slovenije

— stran 285

samo še gledala ta vrvež kakor gledališko predstavo . . .

Ko so ji segli v roko in jo vljudnostno poljubovali, se ji je ves čas zdelo, da ne čuti njihovih rok, ne sliši besed, da ni svetlega žarka iz oči, ki bi govoril, česar ne zmore jezik. Imela je občutek, da stoje vsak na svoji strani mejnega bloka v vojnem času, le da je bilo tisto pozdravljanje na daleč pretresljivo pristržno nasproti tem dolžnostnim objemom.

Kaj manjka presežku let

Ko je ostala sama, je natanko čutila, da je njeno mesto v kabinetu, v "kotu miru". Oko ji je obviselo na omarični svetilki s počenim senčnikom. Zaradi lepotnostne nakaze jo je gospodinja odstranila iz družinske sobe, v kabinetu bo pa še služila, za babico bo še dobra . . . Ta stara svetilka je postala podoba njenega življenjskega presežka.

V svoji samoti se je spomnila, da ji je sobolnica na kliniki pripovedovala o svoji čudoviti snahi. Snaha so tolikokrat predmet žolčnih spopadov po gospodinjstvih, njena je pa živo nasprotje: tako čuteča in dobra, da v tem prekaša vse njene hčere. In zato jo ima neprisiljeno rada. Taka snaha v njej ne vidi nadložne postarane ženske in tašča v snahi ne tiste udarne mladosti, ki zna biti tako pogosto odklonilna in neobzirna do starih. Druga drugi odpirata srce.

Blagor tej tašči . . . Snaha ji zlati in ogreva jesenske dni. Njenemu življenju ohranja voljo in smisel tudi še za ta svet. A njej? Se bo njej še kdaj nasmehnilo sonce? Kdo ji bo vdihnil življenje v presežek let?

Babica se je zamislila. Kdaj je že slišala zapoved: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe! In: Spoštuj očeta in mater! Pa vendar sta ti zapovedi modernemu človeku tolikanj vprašljivi, da se muči z odkrivanjem nečesa "novega". Zakaj? Nemara zato, ker gledamo nanju skozi napačno okno . . .

Če bo tisto "novo" obsevalo babičino srce in srca vseh naših starostnikov z enako toplino kakor luč krščanskih zapovedi, se bodo z enako uteho veselili presežka svojih let.

J. L.

IZ BOLNIŠNICE se je vrnila babica po tvegani operaciji. Zavoljo let so se posega branili, a imeli so srečo. Ob odpustu so jo priporočali svojcem: "Če boste lepo skrbeli zanjo, ji lahko navržete še nekaj lepih let . . ."

Skrbeli so že, toda . . . Vtaknili so jo v kabinet, češ da bo "imela mir". Tega je imela res toliko, da jo je začelo zebsti v srcu.

Ondan je imela rojstni dan. Priredili so ji pravcato ceremonijo, da se je začudena spraševala, ali res njej v čast ali bolj sebi v priznanje. Tokrat, ko so se potrudili k njej tudi drugi sorodniki, ji je bilo dovoljeno poklepetati. A kaj, ko so se vsi vedli tako, da ni prišla do besede. Nihče je ni ničesar vprašal in kdo ve, ali bi jo tudi z voljo poslušal. Njih je bila ena sama zagnanost, ona pa — "stara, upadena, guba pri gubi" — je lahko

KAJ PA OČKA?

Ko se tuji otroci med seboj skregajo, večkrat omenijo kot grožnjo očeta preje kakor mater. "Moj očka te bo zapodil, moj očka je bolj močan kakor tvoj, moj očka je tako močan, da vse premaga, moj očka vse zna . . ."

Tak stoji oče pred očmi svojih malih otrok: najmočnejši, vseveden.

Ali to občudovanje raste z otrokom, se spreminja, pade ali propade, je odvisno od očeta samega. Kljub temu, da se žena več ukvarja z otroci in vodstvom doma, še vedno velja, da je mož glava družine. Vsaj tako bi moralo biti. Kjer tega ni, je nesreča, ki jo je ponavadi nemoški mož zakrivil.

Seveda vodstvo in čast zahtevata od moža in očeta veliko ljubezen in požrtvovalnost.

Važna je predvsem harmonija med možem in ženo, ki ne pride sama od sebe. Od obeh zahteva veliko kreposti. Skupno versko življenje, skupni načrti, pogovori o vseh družinskih vprašanjih, popuščanje v različnih nebitnih mnenjih — zahtevajo marsikatero žrtev.

Majhna priznanja in ljubeznivosti pomagajo premagovati vsakodnevene težave.

Žena se po svoji naravi rada ves dan žrtvuje za družino, a veliko lažje prenaša težave, če ve, da ji mož stoji ob strani. In kakor je prav, da mu izkazuje hvaležnost in občudovanje za njegovo delo izven doma, tako rada vidi, da ji tudi on prizna in pohvali njeno delo in skrb doma. Včasih je taka pohvala v hipnem pogledu ali kratki besedici, ali stisku roke. Ženske si take bežne ljubeznivosti zapišemo globoko v srce. Tujci pravijo o nas, da smo narod zatrtih čustev. Če so res samo zatrti, potrudimo se, da jih sprostim. Moški ne bo nič manj moški, če bo z ženo ljubezniv in pozoren.

Tako zdravo in odkrito sožitje med starši je prava sreča za otroke. V takem domu je tudi vzgoja mnogo lažja. Otrok se kmalu zave, da kar mu je mama včeraj prepovedala, mu ne bo oče danes dovolil. Po prvem ponesrečenem poizkusu bo razumel, da kar prepoveden, to velja.

Oče se vrne iz službe. Pred hišo ga čaka Andrejček. Takoj zatoži mamico, ki mu ni hotela kupiti "tako majcnega avta". Oče, ves sladak in raznežen, ga vzame v naročje in reče: "Očka ti bo jutri kupil tako velikega." Andrejček, ki je nevede zadal hud udarec družinski edinosti, zmagoslavno gleda na poraženega mamo.

Take napake so zelo pogoste in imajo po navadi hude posledice. Tako se začne lomiti enotno vodstvo družine in begati otroka, ki se v svojih neutešenih željah zateka zdaj k enemu, zdaj k drugemu.

Neko dekletce je pripovedovalo prijateljicam: "O, če hočem lepo obleko, se samo malo priliznem očetu, ga objamem in poljubim, pa mi kupi kar hočem."

Tu je nekaj dragocenih misli ANICE KRALJEVE našim očetom, ki so ta mesec praznovali svoj dan. Marsikdaj se morda premalo zavedajo, kako važna je njih vloga za srečo v družini.

Fantje pa se radi "prilizujejo" mami, ki je bolj mehka in nič ne odreče.

Če bi starši sporazumno sodelovali, bi mama povedala očetu, da dekletce ne potrebuje obleke in oče bi materi prepovedal dajati denar nezrelemu fantu.

Prav zato, ker je oče ves dan odsoten, je z otroci popustljivejši, ali pa prenapeto strog, češ, bodo videli kdo tukaj komandira. Oboje je slabo.

Obogateli očetje radi obsipajo svoje otroke z vso lagodnostjo, bodisi v domu ali izven njega. Pri tem se ne zavedajo, koliko škode jim povzročajo. Velikokrat je to neke vrste bahaštvo, češ, bogat sem dovolj, da mi pri otroku ni treba štediti. Otroci takega očeta se bodo težko razvili v krepke in pozitivne osebnosti, ker so vse dobili ne da bi se trudili. Ne bodo cenili niti očeta, ki jim je to s svojim trudom omogočil. Videli bodo samo sebe in svoje vedno večje zahteve.

Marsikateri oče je že kasneje jokal nad takimi otroci. Pretrda roka je tudi napačna. Oče se vrne od dela molčeč in mrk. Žena mu skrbno in tiho postreže, otroci se molče razbežijo na vse strani. Hiša utihne, govorjenje se spremeni v šepet. Oče je doma! Prepričan je, da je strah najboljši vzgojitelj. Tak oče bi boljše spadal v vojašnico. Bil bi izvrsten kaprol, ki bi rekrute držal v železni disciplini . . .

Oče je glava družine. Glava vodi, a vodstvo mora vedeti, kaj se godi z vsakim družinskim članom. Dober in pameten oče bo s pomočjo žene s svojimi otroci neprestano povezan.

Malo časa mu preostaja za dom, a takrat naj bo središče svoje družine. Družina zbrana okoli nedeljske mize se lahko spremeni v pravi dogodek. Ko je očka doma, je tudi pri mizi vse drugače. To je prilika, da se med seboj spoznavajo, se pogovarjajo, se veselijo in tudi prenesejo nerodnosti mlajših članov. Napaka bi bila, da bi vedno samo oče govoril. Lepo je in prav, da pusti otrokom do besede, da povedo kaj vidijo in slišijo v življenju izven doma. Naj jih potrpežljivo spodbuja, da povedo kar mislijo in naj pri tem ne mrši obrvi in zapira pot zaupanju. Če je kaj pri kom narobe, naj opra-

vi z njim "na štiri oči". Otrok mu bo za to hvaležen.

Posebno naj ne omalovažuje učenja v tujih šolah, otroka to zbega in mu vzame veselje do učenja. Naj ne pripoveduje, kako je bilo pri nas vse boljše in kako je tukaj vse za nič. Mislim, da je pogovor z otroci najboljša pot, da si ohranimo njihovo zaupanje, ki je za otroka važno posebno v doraščajoči dobi.

Iz mnogih mladinskih anket je razvidno, da največkrat mladi ljudje zaidejo, ker se ne morejo o svojih problemih s starši pogovoriti, ko bi se radi. "Starši", tako trdi večina mladostnikov, "se pogovarjajo največkrat o službah in denarju, z nami ne govorijo o dnevnih problemih, sprašujejo nas samo o šoli." Ta grenka obtožba staršev naj bo opozorilo vsem, ki jim je mar bodočnost tudi naše mladine.

Mladina danes veliko več vidi in sliši kakor v preteklosti, zato je v marsičem bolj zrela in si zato želi sodelovati s starši v vprašanih, ki zadevajo družino. Čuti, da ima do tega pravico. Prav zato si želi prijateljsko razmerje s starši in krepke pomoči v negotovosti.

Posebno skrb bi oče moral posvetiti sinovom. Pri doraščajočem sinu tudi najboljša mama odpoje. Oče je v sinovih očeh to, kar bi on sam rad bil, zato mu je njegova družba zelo všeč. S skupnimi sprehodi z ččetom, bodisi na deželo, ali v mesto, vse to nekako v

fantovskem razpoloženju, lahko pripomore sinu čez hude težave v pubertetni dobi. Pomembni pogovori, ki jih bo oče skrbno pripravil, bodo za otroke velika pomoč v tem času zmede.

Kvarno je odšteti otrokom vsaki weekend denar za kino ali kaj podobnega ter razno zapravljanje. Kaj vedo starši kod in s kom bo hodil otrok tiste ure? To je velika lahkomišelnost in komodnost, da se otroka "rešiš za nekaj ur". Nekateri starši že bridko objokujejo take in podobne napake.

Doraščajoči fantje potrebujejo telesnega gibanja, ne mehkih naslonjačev pred televizijo. Ven z njimi! Tudi očetu bo včasih žoga dobrodošla.

Nedelja je Gospodov dan. Pomemben dan za versko vzgojo. Tudi v tem stoji oče na važnem mestu. Skupna pot v cerkev, zlasti s fanti, je velikega pomena. Slika očeta v molitvi je za otroka tudi v zrelih letih vzpodbuden opomin. Božič in velika noč v družini z očetovo prisotnostjo dobi še prav poseben pomen.

Čeprav naši otroci rastejo v tujini, naj očetje poskrbijo, da jim omogočijo stik s slovenskimi otroci. V verskem središču in organizacijah je dovolj gibanja in veselja, da uživajo svoj prosti čas. Spoznavanje naše pesmi in drugih kulturnih dobrin je dolžnost vsakega Slovenca, čeprav je pri tem potrebna marsikatera žrtev.

Dobri očetje si vzamejo čas za svoje otroke

Slovenci v Avstraliji

Objavljamo nekaj iz predavanja, ki ga je imela ga. ALEKSANDRA L. CEFERIN dne 23. julija t.l. na seminarju za emigrantske študije na Monash univerzi v Melbournu. — V Avstraliji ohranjajo slovenstvo etnične organizacije, a za utrjevanje rodne jezika in kulture je prav tako velikega pomena delo posameznikov in poklicnih organizacij. Vzgojitelji, strokovnjaki, umetniki in drugi, ki imajo osebno veljavo, lahko zrealizirajo kvalitetni doprinos slovenstva v Avstraliji.

SLOVENCİ v Avstraliji si sami krojimo usodo. Pri tem so lahko v pomoč kulturno-znanstvene pridobitve rodne dežele, izkušnje rojakov v zamejstvu in pa delo izseljencev po svetu. Ni toliko vprašanje posnemanja, kot uporabe in prilagoditve razmeram v Avstraliji, ki je dežela visoko razvite gospodarske ravni ter družbeno-političnih in kulturnih dejavnosti anglo-avstralskega načina življenja.

Obstoj in prihodnost slovenske kulturne dediščine nam bo zagotovila doraščajoča druga generacija avstralskih Slovencev, ki ni samo gmotno bolj preskrbljena, ampak tudi bolj izobražena. Izseljenci veljajo do neke mere za iztrgance od narodnega telesa, ki se le polagoma vključujejo v nove razmere. Ta razvoj mora biti v ravnotežju z novo realnostjo in osebnostjo posameznika, ki je odvisna od jezika in kulture ter časovno pogojena z življenjem v skupnosti (prof. Lenček — 1978).

Danes prevladuje v Avstraliji zamisel multikulturalizma. Zgraditi je družbo, v kateri imajo ljudje, ki niso anglo-avstralskega porekla, tako posameznik kot skupina — vse možnosti ohraniti in razvijati svojo kulturo, jezik, tradicijo in umetnost, in tako postati življenjski del v raznolikosti celokupne družbe, z enakimi pravicami in možnostmi, ki jih nudi država, ter enakimi odgovornostmi (prof. Zubrzycki — 1977).

Z etniko so povezana mnoga vprašanja. Veliko je število raziskav, poročil in diskusij. Marsikaj je že tudi zastarelo. Živimo pač v časih, ko se iz dneva v dan menjavajo pogoji in gre prednost novim vprašanjem.

Predavateljica je poudarila potrebo sistematizacije in uporabe nekaterih pojmov in izrazov, da se izogne različnim tolmačenjem.

Že uporaba besede "etnika" je za nekatere bolj govorna beseda, ker ni sodno definirana in vnešena v pravni sistem.

Avstralski pravni sistem istoveti državljanstvo in narodnost. Zato ni čudno, da mnogi doseljenci odgovarjajo na vprašanje o narodnosti in materinskem jeziku, da je jugoslovanski. To je seveda napačno. Obstoj jugoslovansko državljanstvo, ni pa jugoslovanske narodnosti ali jezika. V današnji Jugoslaviji so v uporabi štiri enakovredni narodni jeziki — hrvaščina, makedonščina, slovenščina in srbsčina — ter jeziki narodnostnih (etničnih) manjšin.

Novonaseljenci se premalo zavedajo važnosti točnega izpolnjevanja vprašanj npr. statističnih popisov. Analiza

popisa prebivalstva je mnogokrat odločilne važnosti za določevanje vladne politike in vrste ukrepov.

V Avstralijo se je doselilo po drugi svetovni vojni do zadnjega popisa prebivalstva (1976) okoli 180.000 jugoslovanskih državljanov. Porazdelitev na narodnosti je samo približna. Tako bi bilo Hrvatov 80.000, Madžarov 50.000, Srbov 30.000 in Slovencev 20.000. Z zanimanjem pričakujemo objavo rezultatov na vprašanje o rojstnem kraju očeta in matere. Ni pa pričakovati točnih rezultatov. Nekaj so krive nepravilne in pomanjkljive formulacije statističnih vprašanj, nekaj pa nepoučenost izpolnjevalcev popisa.

Kaj vse se lahko nepredvideno primeri, nam pove štetje prebivalstva v Združenih državah Amerike leta 1970. Našteli so 82.000 oseb, ki so govorile v otroški dobi doma slovensko. Podatke je kritično obdelal v razpravi prof. Hočevar (1978). Ugotovil je, da so osebe, ki so navedle jugoslovanski jezik, prišteli k srbohrvaškemu jeziku. Če so napisali Jugoslavijo kot rojstno deželo, so bili kodificirani kot slovaški jezik ipd. Vseh državljanov slovenskega porekla pa bi bilo v ZDA po približni ocenitvi okoli 400.000.

V Avstriji so našli pri zadnjem popisu (1976) vsega 13.283 Slovencev. Ta popis so vse slovenske stranke bojkotirale. Avstrijske oblasti pa še vedno vztrajajo na komplicirani jezikovni kategorizaciji. Take manipulacije so v škodo narodnostnim skupinam.

Pravica svobodnega govora in poučevanja rodne jezika je tesno povezana z narodno usodo. O tem govori zgovorno slovenska zgodovina.

Pred 1400 leti so se Slovenci naselili na ozemlju, ki so ga tekom stoletij počasi izgubljali, da so tako današnje strnjene slovenske pokrajine samo ena tretjina prvotnega ozemlja. Slovenci so hitro izgubili državo in neodvisnost. Ohranili pa so jezik, vero in običaje.

Pod vplivom francoske revolucije se je v 19. stoletju razvila slovenska dejavnost v jezikovnih, literarnih in kulturnih vprašanjih. Naraščajočemu potujčevanju nakljub so Slovenci v drugi polovici 19. stoletja pričeli ustanavljati politične stranke.

Proti koncu svetovne vojne so si s popularnim ljudskim gibanjem priborili politično svobodo in kulturno neodvisnost. Po razsulu Austro-ogrske države je bila ustanovljena Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Približno ena tretjina Slovencev je ostala kot narodnost-

na manjšina v sosednjih državah, ki so kmalu pričele z raznarodovalno politiko. Eden prvih ukrepov je bil preganjanje učiteljev in narodno zavednih duhovnikov ter ukinitvev slovenskega pouka.

V drugi svetovni vojni je bila Slovenija okupirana in razdeljena med Nemčijo in Italijo. Nemci so takoj pričeli z ukinitvijo slovenskih šol, požiganjem slovenskih knjig, z izseljevanjem slovenske inteligence ter prepovedjo uporabe slovenščine po uradih in cerkvah. Italijani so pričeli s požiganjem vasi in odseljevanjem prebivalstva v taborišča.

Med okupacijo in revolucijo je civilno prebivalstvo mnogo pretrpelo. Ob koncu vojne je bilo veliko brezdomcev. Nekateri so zapustili Slovenijo, ker niso želeli komunizma. Drugi so se umaknili čez meje, ker so se med vojno borili proti komunizmu. Mnogo je bilo tudi po okupatorju razseljenih oseb.

Večina teh ljudi se je znašla po taboriščih. Bili so pripravljani iti kamorkoli, samo da najdejo delo in si izgradijo novo življenje. Večina se je izselila v Argentino in v ZDA, kjer pa je bila omejena kvota. Ko je tudi Avstralija odprla vrata za naseljevanje (1948), se jih je mnogo odločilo za naselitev.

V dobi tridesetletnega naseljevanja v Avstralijo razlikujemo lahko tri obdobja:

- Prvo obdobje (1948—1953). Večinoma emigranti, ki so prišli iz begunskih taborišč. Koliko je bilo Slovencev, ni podatkov. Vseh bivših jugoslovanskih državljanov je prispelo v tem obdobju v Avstralijo 24.937.

- Drugo obdobje (1954—1963). V glavnem bivši jugoslovanski državljanji, ki so ostali v povojni Jugoslaviji, a so iz različnih razlogov (političnih, osebnih

ipd.) večinoma ilegalno prekoračili meje, vsega 13.762.

- Tretje obdobje (1964—1976). Jugoslovanski državljanji, ki so odšli v tujino za delom, ko je Jugoslavija odprla meje. Teh je prišlo v Avstralijo 141.095. Približno ena petina se jih vrne domov, ko si dovolj prihranijo.

Po prihodu v Avstralijo so si Slovenci kmalu začeli organizirati društva. Sčasoma so si zgradili domove z dvoranami, športnimi prostori in učilnicami.

Etnične šole so hrbenica prizadevanj za ohranitev slovenščine tukaj rojenih generacij. V tem je pomembnost klubov, ki poleg oddiha, razvedrila, športnih iger in družabnosti skrbijo za slovenski jezik.

V zgodovini izseljeništvaja so bili slovenski duhovniki vodilni na družbenokulturnem in vzgojnem področju. Tudi v Avstraliji so prvi začeli s poučevanjem slovenščine. Prvi v Avstraliji so se pozanimali za možnosti uvedbe slovenščine v šolski sistem in poiskali osebo, ki je to lahko izvedla. Ga. Aleksandra Ceferin, ki je ukrenila vse potrebno za vpeljavo slovenščine v državni šolski sistem, je povedala, da je bilo njihovo začetno zagotovilo za število učencev eden izmed pogojev za vpeljavo pouka v srednjih šolah. Tako je bila slovenščina vpeljana leta 1977 v Melbournu. Potem so tudi v Sydneyu podvzeli vse in z združenimi močmi je bila slovenščina vpeljana leta 1978. Zaradi drugačne strukture šolstva v N.S.W. je uspelo, da bo v novembru 1979 tudi prva matura iz slovenščine.

Prvi slovenski šolski kulturni program je bil uspešno izveden v državni osnovni šoli v St. Albansu (Melbournu) leta 1978. Redka naseljenost Slovencev je vzrok, da tu ni velikih izgledov.

Za uspešen napredek poučevanja slovenščine je bilo

Glavna stavba
MONASH
UNIVERZE
v Melbournu

leta 1976 v Melbournu ustanovljeno Združenje slovenskih učiteljev. To je prva slovenska strokovna organizacija v Avstraliji, ki iz leta v leto pridobiva na pomenu. Dejavnost Združenja ni omejena na vzgojno področje. Deluje tudi v vseh vprašanih multikulturalizma.

V zadnjih letih so slovenske knjige našle prostor na policah javnih, šolskih, etničnih in referenčnih knjižnic.

Vse premalo se zavedamo vrednosti slovenskega tiska. Prvo slovensko glasilo v Avstraliji so "Misli", ki izhajajo že 28 let kot mesečna revija za versko in kulturno izobrazbo. Drugi je melbournski "Vestnik", ki izhaja že 25 let kot mesečno društveno glasilo. V Sydneyu so dva jugoslovanska tednika z eno stranjo v slo-

venščini, en trimesečnik idr. Značilno za Avstralijo je, da se je večina listov obdržala, medtem ko drugje hitro prenehajo.

Po glavnih mestih skrbi etnični radio s slovenskimi sporedi za razvedrilo z domačo glasbo, vestmi, objavami, pogovori . . .

Etnična televizija bo imela še nepredviden vpliv, a je vsekakor najmočnejše sredstvo obveščevanja.

V tridesetih letih smo bili priče različnih gibanj: od asimilacije do integracije, od tolerance etničnih kultur do priznanja etničnih posebnosti, pa do praktične podpore.

Kakršnakoli prihodnost — jezik je bil, je in bo temelj zavednosti in ohranitve etničnih kulturnih tradicij.

Vi niste moji otroci!...

DOKLER ni upokojenec Jernej resno zbolel, je vse nekako šlo in so bile težave v zvezi z njim pač običajne penzionistovske težave: pred prvim mu je redno zmanjkalo denarja, celo za kruh. Potem pa je Jernej obležal, bil je hudo bolan, celo pijača mu ni več dišala.

"To je znak za alarm," je dejal njegov podnajemnik, študent Miha, in je starcu svetoval:

"Enajst otrok imate. Pišite jim, naj pridejo in vam pomagajo!"

Jernej ni bil takoj za to, po nekaj dneh pa je le popustil, ko je videl, da mu ne gre na bolje, pač pa na slabše.

"Vseh enajst pokličem, vsem napiši, da morajo priti. V nedeljo bi bilo najbolje, ko utegnejo," je rekel Mihi.

Miha je napisal in odposlal enajst pisem.

Kljub temu, da je bil parkirni prostor pred našim blokom velik, kljub temu, da je v nedeljo skoraj prazen, saj se vsi odpeljejo iz mesta — to nedeljo je bil skoraj premajhen. Enajst lepih, velikih limuzin se je bleščalo na njem: k Jerneju so prišli otroci.

Komaj so se vsi zgnatli v stanovanje, komaj so se še poznali med seboj. Tudi očeta so komaj spoznali.

"Kljub boleznim si še kar dober videti, stari. Koliko jih že imaš?" ga je vprašal najstarejši.

"Sedemdeset. Pred tednom dni sem imel rojstni dan. — Hvala za darila..." jim je poočital Jernej.

Ker se je nekaterim deset minut po prihodu že začelo muditi na izlete, je Jernej povedal svoje:

"Bolam sem, hudo bolan. Mislim, da ne bom več dolgo. Pa vas zato prosim, če bi mi pomagali. Naj me kateri k sebi vzame, da ne bom tu sam umiral."

Molče so se spogledali, potem pa je dejal prvi:

"To ni tako enostavno. Vsaj zame ne. Oba z ženo sva v službi, veliko sva odsotna, služkinja ima pa še z otroki preveč dela. Ne rečem, da za tvojo oskrbo ne primaknem kakšnega jurja, k sebi pa te ne morem vzeti."

Druga, hči, ugledna gospa, je dejala: "Utesnjeni smo v majhnem stanovanju v bloku. Mož in sin in jaz se stiskamo v treh sobah. Čez leto, dve, ko bomo imeli hišo, no takrat ne rečem, zdaj pa ne."

Tretja je nadaljevala:

Mi smo daleč iz mesta, nam je težko klicati zdravnika. Mit te že ne moremo vzeti."

Četrty sin se je izmazal:

"Z veseljem bi te vzela, pa ne morem. Kje pa! Saj še sami komaj živimo. Če pa ostaneš sam, se s pokojnino že kako prebiješ, saj si vajen."

Peta je povedala:

"Naše stanovanje je v petem nadstropju in v najbolj nezdravem delu mesta. Slab zrak je pri nas. Če te vzamemo mi, je tako, kot bi te ubili ali umorili. Ne in ne, mi tega nočemo, mi te imamo radi..."

Šesti:

"Pred kratkim se je poročil sin in zdaj nimamo prostora. Če bi povedal malo prej."

Sedma:

"Prvega mi bo odpovedala služkinja in potem bom za vse saņa. No, jaz pa res ne morem."

Osma:

"Jaz sem samska, le garsonjero imam. Jasno je, da sploh ne morem, pa če bi še tako rada."

Deveti:

"Mi se bomo kmalu preselili v tujino. Torej ne

moremo."

Tudi ostala dva sta imela kaj tehtne izgovore.

Ko so povedali vsi, se je začel Jernej smejeti. Smejal se je dolgo in na glas in vsi so ga presenečeno gledali. Kljub temu pa so se ob njegovem smehu oddahnili, saj so se bali očitkov.

"Prav mi je," je dejal Jernej.

"Zakaj?"

"Ker sem vas tako imenitno vzgojil. Mati in jaz sva vas lahko spravila enajst do kruha, vas enajst pa ne more mene do groba. Pa ste mi danes vseeno do nečega pomagali: dokazali ste mi, da smo si — tujci."

Tolažili so ga še in še, govorili so vseprek; kmalu so začeli še drug drugega obtoževati, češ saj oni bi lahko, pa noče, jaz pa res ne morem...

Jernej jih je nekaj časa poslušal, potem pa dejal:

"Dovolj! Zdaj izginite in ne prikažite se več! Ne maram vas več, vi že niste moji otroci! Žolč se mi bo razlil, če vas bom še poslušal. Pojdite!"

Užaljeno so začeli odhajati. Jernej pa je vstal, se pretegnil in prvič po dolgem času dejal Mihi:

"Je kaj pijače pri hiši? Malo bi ga cuknil in eno pokadil. Nisem več bolan! Tako sem jezen, da sem zdrav. In sram me je..."

"Sram? Zakaj?"

"Ker sem hotel enajst 'revežev' spraviti v težave. Ali nismo res ubogi?"

EVGEN JURIČ

Kanal ob Soči

Verski tednik DRUŽINA je 20. julija objavil članek ljubljanskega nadškofa in metropolita DR. JOŽEFA POGAČNIKA, ki ga tu ponatiskujemo. Saj nam res zgovorno prikaže težave, ki jih ima slovenska Cerkev pri vsej "uzakonjeni svobodi vere in enakosti vseh državljanov", kar režim doma kakor tudi njega glasniki med nami v svetu spet in spet tako poudarjajo. Razveseljivo je, da je nadškof po prilično daljšem molku le spet našel dovolj moči in povedal odločno besedo v obrambo pravice in resnice. Njegov članek je sicer na začetku nekako plašno skrit pod splošni naslov "Cerkev za človekove pravice" ter citate papeža Janeza Pavla II. In konča ga pisec v ponižnem zagotovilu, da Cerkev na Slovenskem "ceni in podpira prizadevanja naše družbe za skupno dobro"; temu nujno doda še željo, da bi se "medsebojni odnosi še izboljšali in bi sporna vprašanja reševali z medsebojnim upoštevanjem in na demokratičen način". Vsebinska članka pa je za pametnega bralca dovolj prepričujoča in je tokrat niti ni treba — kot tolikokrat v slovenskem tisku — brati le med vrsticami: "prizadevanje za skupno dobro" pod režimom domovine ne vključuje vernikov in njihovih osnovnih pravic; in dokler je tako, se "medsebojni odnosi" izboljšati ne morejo, ker manjka iskrenosti in pravične osnove.

Da bo nadškofov članek lažje razumljiv, vsaj bežno pogledimo ozadje, ki ga je sprožilo. Je odgovor na neupravičen napad na bogoslovnega profesorja dr. Franca Rodeta. Dr. Rode je imel konec lanskega leta v okviru teološkega tečaja za laike predavanje z naslovom "Resnično krščanstvo pri nas včeraj, danes in jutri". (Nevde kdo je avtor, smo ga po NAŠI LUČI v zelo skrajšani obliki objavili tudi v letošnjih aprilskih MISLIH.) Dr. Rode je bil zaradi njega z nadškofom klican na zagovor pred državno komisijo za odnose z verskimi skupnostmi. Oblast mu je ostro zagrozila z denarno globo ali celo večletnim zaporom. Ko je nato izšla knjiga s predavanji tečaja, Rodetovo predavanje med ostalimi ni smelo v tisk. Kljub zagotovilu, da je s tem zadeva zaključena, so jo zdaj nepričakovano prinesli pred javni forum kot "novi klerikalizem", proti kateremu je treba ostro nastopiti. Na radiu je dr. Rodeta napadel sam Franc Šetinc, ob njem pa v ljubljanskem "Delu" časnikar Lojze Javornik. Ker zelo tehtnega zagovora dr. Rodeta "Delo" ni hotelo priobčiti, smo ga brali v DRUŽINI. Seveda pa je nato v "Delu" takoj ponovil napad že omenjeni komunistični prvak Franc Šetinc in pridružil se mu je predsednik Zveze delovnega ljudstva Mitja Ribičič s svojim člankom. Oba besno udrihata po "oživljanju starega pokopanelega klerikalizma"...

Zares: kdor le malo kritično gleda na režim in odkriva resnico drugače kot jo oznanja režim — je že v službi "klerikalizma", emigracije in tujine. Na istem je bil poudarek tudi pri napadu na izseljenske duhovnike v poročilu Izseljenske matice, o katerem smo že pisali (Nevarni smo postali... junijska številka MISLI).

Tu je zdaj v celoti nadškofov članek. Veliko pove, če ga le hočemo pravilno razumeti.

JASNA BESEDA

+ JOŽEF POGAČNIK
nadškof in metropolit

Z drugim vatikanskim koncilom kot tudi z najnovejšimi izjavami papeža Janeza Pavla II. je Cerkev v celoti — in ne samo kaki njeni posamični skrajneži — zelo jasno in nedvoumno opredelila svoje mesto v sodobni družbi. Ni povezana z nobenim političnim sistemom, omejuje se od poseganja v čisto politične zadeve, prav tako pa noče biti podrejena nobeni politični skupini in njeni ideologiji. Ne more pa in nima pravice, da bi se zaradi političnih ozirav odrekla svoji preroški vlogi in ne bi kritično presojala — čeprav samo z verskega in moralnega stališča — dogajanja na vseh področjih človeškega življenja. Ta pravica pripada vsem članom Cerkve tudi s splošno sprejetimi človekovimi pravicami. Člen 19. Izjave organizacije Združenih narodov o človekovih pravicah, ki jo je podpisala tudi SFRJ, pravi: "Vsak posameznik ima pravico do svobode mišljenja in do izražanja svojega mišljenja."

Tudi Cerkev je dolžna te pravice zagovarjati in braniti, verni pa se zavedajo, da s tem uresničuje Kristusovo odrešilno poslanstvo. Papež Janez Pavel II. pravi: "Članice Združenih narodov so se med seboj zavezale, da bodo te pravice natančno spoštovale. To dolžnost in te obveznosti so ratificirale skoraj vse sodobne države, kar daje jamstvo in upanje, da bodo človekove pravice postale po vsem svetu osnovno načelo, ki bo usmerjalo delo za blagor človeka. Cerkvi ni potrebno naglašati, kako tesno je to načelo povezano z njenim poslanstvom v današnjem svetu" (Redemptor hominis 17). Še posebej pa so verni dolžni braniti ne samo načelo, se pravi v ustavi in v zakonih zagotovljeno abstraktno enakopravnost vernih in nevernih, ampak se morajo truditi za dosledno in konkretno uresničevanje te enakopravnosti. O Cerkvi na splošno pravi v tem smislu papež: "Zato mora z vsemi ljudmi dobre volje nenehno ugotavljati, ali deklaracija o človekovih pravicah in njihov priznavanje po 'črki' povsod pomeni tudi uresničevanje njihov 'duha'. Obstaja namreč utemeljen strah, da smo pogosto še daleč od tega uresničenja in da je včasih duh družbenega in javnega življenja v bolečem nasprotju s 'črko' človekovih pravic, kot se nahaja v deklaraciji Združenih narodov. Tisti, ki ustvarjajo take razmere, ki so usodne za njihovo družbo, si nalagajo težko odgovornost pred

to družbo in pred človeško zgodovino" (Redemptor hominis 17).

Iz povedanega je dovolj razvidno, da so povsem neumestni in krivični vsi očitki npr. klerikalizma v primerih, ko kdo opozarja na konkretno, praktično in vsakdanje neuresničevanje ali celo kršitve človekovih pravic in na vse ozadje, ki to kršenje povzroča. Po papeževih besedah mora vsa Cerkev opozarjati na vse, kar vodi v neenakopravnost in drugorazrednost drugače mislečih.

Ker vidi torej Cerkev tudi v obrambi človekovih pravic svoje poslanstvo, ne bo mogla nikoli dovoliti, da bi jo kdo skušal na tem področju "diferencirati", se pravi ob vprašanju, ali naj te pravice brani ali ne, sejati v njene vrste razdor. To bi bilo tudi brez uspeha, ker je Cerkev na Slovenskem dovolj edina in enotna.

Zato je nepošteno, če kdo podtika klerikalistične namene tam, kjer se razpravlja o nevarnostnih drugorazrednosti v naši družbi. Če o tem razpravljamo, je znamenje, da zahtevamo tako konkretne razmere — in ne samo pravne določbe —, ki bodo zagotavljale in pospeševale resnično enakopravnost vseh. Papež nas opozarja, da se ne moremo zadovoljiti s "črko", ampak moramo zahtevati "duha". Tega "duha" pa prav gotovo ni, če o tem niti govoriti ne smemo in če tisti, ki o tem govori, takoj obvelja za "klerikalca".

Vzrok za te pojave pa je med drugim tudi sedanja povezanost marksizma in ateizma. Nekateri sicer podarjajo, da ateizem ni bistvo marksizma, vendar se s temi izjavami ne dotaknejo jedra vprašanja. Kajti hkrati odkrito priznajo, da marksizem vsebuje ateizem kot svojo prvino, čeprav ta ni njegovo bistvo. To pa je dovolj. Tak marksizem, ki je obvezna vzgojna smer naših šol, nujno — a povsem neupravičeno in v nasprotju s človekovimi pravicami — vceplja mladini ateistični nazor in ji ubija tudi intimno vernost. Z izgovorom, da je ateizem samo stranski, a še vedno sestavni del marksizma, pač ni mogoče opravičiti ateizacije, ki se zavestno in načrtno dogaja v naših šolah. Z njo se

krši tudi naravna pravica staršev do vzgoje otrok, ki jo je tako poudaril koncil.

Tu je tudi razlog, zakaj se pri nas vedno znova pojavlja vprašanje vernih učiteljev. Če se nemalokrat zgodi, da so pri nas verni učitelji nezaželeni in so kljub uradnim izjavam pogosto nekakšna neprijetnost v naših šolah, ki jo bo treba počasi odpraviti, je to pač dovolj zgovoren dokaz, da nekoga moti njihova vernost kot taka. Moti tiste, ki želijo, da bi naša šola — naravnost ali po ovinkih, to je tukaj povsem vseeno — odpravljala vernost in vzgajala za brezboštvo.

Ni lahko uskladiti človeških hotenj in misli. Ni lahko celovito zaščititi vsega, do česar ima človek pravico. Ni lahko zajamčiti svobode misli, izražanja in vesti. Toda kdor to res iskreno hoče in želi, bo najprej dopustil, da bodo vsi zainteresirani o tem svobodno razpravljali in izražali svoje pripombe, če bodo opozarjali na še ne povsem uresničene človekove pravice. Tudi jim ne bo grozil in jim ne bo podtikal sovražnih namenov. V interesu naše družbe in njene prihodnosti je, da so vprašanja zadovoljivo rešena v vsej resničnosti, ne pa samo na vrhu ali pa samo na papirju.

Katoliška Cerkev na Slovenskem je posebno v zadnjem času jasno povedala, da ceni in podpira prizadevanja naše družbe za skupno dobro. Prizadeva si za dobre odnose z oblastjo. Odklanja vse težnje po politični oblasti. Odklanja pa tudi take izjave in postopke, ki izzvenijo v grožnje in spravljajo v nevarnost medsebojno spoštovanje ter zaupanje v našo ustavo in zakone. Tudi glede preteklosti Cerkve na Slovenskem smo že ponovno jasno izpovedali svojo sodbo. Gotovo pa ni v korist našemu sožitju, da se stari očitki še vedno pogrevajo.

Tega ne izjavljamo samo zaradi raznih obtožb, ki so se v zadnjem času pojavile v naših sredstvih družbenega obveščanja, ampak v želji, da bi se naši medsebojni odnosi še izboljšali in bi sporna vprašanja reševali z medsebojnim upoštevanjem in na demokratičen način.

Selca

O ZVEZNEM PRORAČUNU ZA LETO 1979/80

Tomaž Možina, B.A., B.Ec. (Sydney)

AVSTRALSKI državni zakladnik je v avgustu objavil proračun, ki naj bi dal našemu gospodarstvu smernice za naslednje finančno leto. Mnogi se upravičeno sprašujejo: Je ta budžet boljši od lanskega? Kaj obeta navadnemu državljanu? Kako bo z inflacijo? Kako z zaposlitvijo?...

Po mojem ta zadnji proračun ni bistveno drugačen od prejšnjih. Nekaj bo res dal, pa zatem spet vzeli! Če že — naklonjen je nekoliko poslovnim krogom.

Posamezniki bomo s 1. decembrom plačevali za 1.5% manj osebne davka. To pomeni, da bodo od povprečnega kosmatega tedenskega zaslužka \$240.- odtegnjeni kakšni štirje dolarji manj. Osebnih davek se bo zatorej obračunal v bodoče kot kaže Tablica A.

Tablica A: Stopnja osebne davka za 1979/80

Davčna osnova (\$)	D. stopnja (v centih za vsak \$)
0 do 3893	nič
3893 do 16608	33.07
16608 do 33216	47.07
33216 in več	61.07

Toda koj se podražijo zdravila (za 10%), bencin in podobno. No, cigarete in pijače zaenkrat še niso prizadete. Vse kaže, da bodo vsaj upokojenci in družine brez očetov nekoliko na boljšem.

Zvezni blagajnik ima v načrtu izdatke kot so navedeni v Tablici B.

Tablica B: Izdatki za 1979/80

	milijoni \$	sprememba na leto po- preje v %	od vsega v %
Obramba	2887	+ 10.8	9.1
Šolstvo	2570	+ 3.1	8.1
Zdravstvo	3165	+ 9.1	10.0
Socialno skrbstvo	8925	+ 9.6	28.2
Stanovanja in pdb.	359	- 6.1	1.1
Mestni razvoji in okolja	95	- 11.6	0.3
Kultura in rekreacija	319	+ 13.5	1.0
Ekonomske usluge	1931	+ 15.6	6.1
Državne usluge	2137	+ 11.6	6.7
Rezerve in drugo	9304	+ 8.9	29.4
Skupaj ...	31692	+ 9.1	100.0
- Dohodki	29499	+ 13.3	
Deficit	2193	- 63.1	

Viri: * Sydney Morning Herald, 22/8/1979;

* Australian Treasury Papers for 1979/80, Canberra;

Podobno kot lani moram spet ponoviti, da tudi letošnji proračun ne bo reševal inflacije in tudi ne nezaposlenosti. Nasprotno; inflacijska stopnja se bo povečala od sedanjih 8% na 10% in nezaposlenost od 6% na 7% (Za primerjavo so mere za inflacijo in za nezaposlenost sedaj v Z.D.A. 8% in 6%, na Japonskem 6% in 2% ter v

Jugoslaviji 14% in 7%; vir: I.M.F., Washington; The Economist, 11/8/79, London).

V danih okoliščinah bi bil lahko deficit na lanski ravni. To bi pomenilo, vsekakor, več državnih stroškov in zatorej več delovnih mest.

P. BASIL tipk.

1. septembra 1979

Fr. Basil Valentin O.F.M. in Fr. Stan Zemljak O.F.M.
Baraga House — 19 A'Beckett St., Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-8118 in 861-7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slošček House — 4 Cameron Court, Kew, Vic., 3101
Tel.: 861-9874

• Za nami je lepo uspeli MLADINSKI KONCERT, že peti v vrsti. Res je bil letos krajevnega značaja, ker se ni za nastop prijavil nihče izven Viktorije. Prej je očitno vleklo tekmovalce, obenem pa žal razburjalo duhove ter s tem brez dvoma nasprotovale namenu koncertov, ki je bil ravno združevanje in zbliževanje, ne pa razdvajanje. Škoda, da tekmovalcu nismo dorastli — vsaj glasbenemu gotovo ne. Že lanski je brez tekmovalca pokazal sproščenost, letošnji prav tako.

Vsekakor je bil koncert izredno lep uspeh naše mladine, ki je ob polni dvorani nastopila s pevske, glasbene in plesnimi točkami. Več o njem bomo napisali v posebnem članku, ki bo prišel že v to številko, če bodo seveda fotografije pravočasno gotove. Drugače pa bomo oboje skupaj objavili prihodnjič.

Vsej nastopajoči mladini iskrena zahvala verskega središča, enako njih staršem. Eni in drugi so mnogo žrtvovali k tako lepi prireditvi, ki je bila za nas vse izreden kulturni užitek, pa tudi finančni uspeh za Sklad bodočega Doma ostarelih. Saj je vstopnina prinesla vsoto \$638.10, ki tudi ni malenkost.

Iz Sydneya je prišel na koncert rojak senator Miša Lajovic ter je mladini povedal nekaj toplih besed v vzpodbudo. Zahvaljujemo se mu in veseli nas, da za slovensko stvar vedno rad vzame svoj skopo odmerjeni čas.

• O porokah tokrat nimam kaj poročati. Menda bo drugič kaj. — Krsta pa je naša knjiga zabeležila dva: 19. avgusta je krstna voda občila **Jadrana Avgušтина**, ki sta ga iz Werribee prinesla Bogomir **Jerkovič** in Hortenzija r. Matešin. — Na soboto 25. avgusta pa smo krstili hčerko, ki je razveselila družino Maksa **Pišotka** in Magde r. Pleško. V našo cerkev so jo prinesli iz Mooroolbarka, klicali pa jo bodo **Nataša Ann**.

Čestitke obema družinama!

• Poročilo o Očetovski proslavi bo prišlo na vrsto prihodnjič, saj je danes še pred nami. Kar prehitro pa se nam bliža tretja septembrska nedelja, letos 16. septembra: **DAN OSTARELIH** in **WALKATHON** v prid Skla-

du našega bodočega Doma počitka. Bog daj, da bi prišla ta številka pravočasno iz tiskarne ter bi Melbournčane še enkrat spomnila na ta pomembni dan. A stalni zastoj, ki ni odvisen od urednika, me je izmodril. Zato sem o tej nedelji pisal že v prejšnji številki, te dni pa razposlal tudi pisma na vse znane naslove naše slovenske srenje Melbourn. V njem sem poleg povabila ostarelim apeliral na njih sorodnike, naj jih vendar na njihovo nedeljo pripeljejo v slovensko cerkev. In vse naše družine sem zaprosil za sodelovanje, da bo Dan ostarelih res uspeh v vsakem oziru: prijetno doživetje naših upokojencev, pa tudi finančni uspeh udeležencev Walkathona, ki bodo te dni pred tretjo septembrsko nedeljo nabirali sponzorje za svojo hojo skoraj dvanajstih kilometrov. Najstarejša se je letos doslej za hojo priglasila gospa Antonija Kuri, najmlajši pa ima menda komaj pet let.

• Da je zanimanje za Walkathon večje, smo tudi letos pripravili nekaj lepih nagrad. Za mladino do 25 leta starosti bo prva nagrada za največjo nabrano vsoto na izbiro: namizna ura (The World Clock), ki kaže tudi čas raznih mest sveta; ali pa moška oz. ženska zapetna elektronska ura (Quartz Digital). Druga nagrada bo FM-AM tranzistor, tretja pa elektronski žepni računalnik. Tudi med starejšimi udeleženci hoje bo podeljena primerna nagrada tistemu, ki bo največ nabral. Vsi, ki bodo s svojo hojo za Dom počitka nabrali vsaj 50 dolarjev, pa bodo v priznanje prejeli pomemben napis v dveh barvah: **IT'S IN EVERY S-LOVE-ENIAN**. Črke "LOVE" v zadnji besedi so obkrožene s srcem. Ta "heat fix textile transfer", kot mu pravijo, bodo doma lahko z vročim likalnikom obtisnili na belo majico.

• Advokat Frank Furlan, kakor sem omenil že v zadnji številki, se je ponudil za Sklad Doma počitka letos teči dolgo progo Melbourne-Geelong (okrog 80 km). Tudi on že išče sponzorje. Pa tudi drugi mu pomagamo, tako tukaj kot v Geelongu. Tekel bo teden pred Walkathonom, na drugo nedeljo v septembru, ko imamo v Geelongu redno slovensko mašo. Njegova ponudba je vredna podpore rojakov.

• P. Lovrenc se je pred odhodom v domovino, kamor ga je poklicalo provincialno vodstvo za redovnega predstojnika in župnika pri Sv. Frančišku v Šiški (ena štirih ljubljanskih frančiškanskih fara), oglasil za slovo tudi pri nas v Melbournu. Prišel je v torek 21. avgusta in naslednji dan že odšel preko Canberre nazaj v Sydney. Naj se mu ob tej priliki zahvalimo za pomoč, ki jo je v teh štirih letih nudil tudi nam. Saj je pri nas prve tedne po prihodu nadomeščal p. Stanka, kasneje pa tudi večkrat pomagal. Vodil je tudi duhovno obnovo za žene. Želimo mu obilo lepih uspehov na novem službenem mestu.

Vse izgleda, da bomo iz domovine prejeli pomoč v dušnopastirskem oboju za dobo nekaj let, potem bo sledila zamenjava. Razen seveda, če bomo tako srečni, da se bo kdo sam odločil za daljšo dobo delovanja med nami. Ali pa, da bi dobili duhovnika, ki bi zrastle že tu med nami, znal slovensko in čutil slovensko. Samo slovensko ime bi ne bilo dovolj za delo med Slovenci in tudi

noben škof bi se na take slučaje najbrž ne oziral.

Duhovnike si je treba izprositi, to pravilo nam je dal že Jezus sam. Menim, da v ta namen v Avstaliji premalo molimo. Isto velja tudi za sestrske poklice.

• V omenjenem pismu, ki sem ga razposlal pred letošnjim Dnevom ostarelih, sem tudi povedal, da vedno pogosteje dobivam vprašanje, "kdaj bomo že vendar začeli z DOMOM POČITKA". Ne gre tako hitro, kot bi jaz in še marsikdo želel. Zato takemu vprašanju odgovarjam, da smo pravzaprav začeli že s tem, ko smo se ojunali in lani kupili sosednje veliko zemljišče z dvema starima hišama. (Naj mimogrede omenim, da stranke prinašajo okrog 500 dolarjev najemnine mesečno, dokler ne pričnemo na zemljišču z zidavo.) Za depozit 70.000.- ob nakupu smo porabili do takrat nabrane darove in \$18.450.- zasebnih brezobrestnih posojil (še niso povrnjena). Banka nam je za ostanek izplačila pri nakupu posodila \$130.000.- (za dobo osemnajst let na enajst in pol odstotne obresti, kar je kasneje znižala na enajst). Z veseljem povem, da smo do danes banki vrnili že visoko vsoto \$104.500.-, v kateri pa je seveda poleg darov, cerkvenih nabirk in izkupička raznih naših akcij ter že omenjene najemnine od hiš tudi \$48.740.- zasebnih posojil (nekaj brezobrestnih, nekaj za običajne oz. manjše obresti kot jih imamo na bančnem posojilu).

Vsekakor bi radi najprej likvidirali bančni dolg, da bo skrbi našega vérskega središča manj. Potem tudi lahko računamo na novo posojilo za nadaljevanje načrtov. Z drugo besedo — kakor je napisano tudi v uvodnem članku te številke: čim bolj smo darežljivi DANES, tem bliže je naš JUTRI, ko bomo storili nove korake k uresničenju. Naj nas mesec september z DNEVOM OSTARELIH posebej spomni na to! Upam, da ne zaman...

• Večerno mašo bomo imeli na praznik Marijinega imena (sreda 12. septembra), na praznik sv. Frančiška (četrtek 4. okt.), na prvi petek v oktobru (5. oktobra), na zapovedan praznik **Vseh svetih** (četrtek 1. novembra) kakor tudi naslednji dan (dan spomina vernih duš, obenem prvi petek v mesecu). Vabljeni!

Že v zadnji številki MISLI sem omenil, da bo ta mesec slovenska maša v Wodongi na četrto nedeljo namesto na tretjo kot običajno. Vzrok za spremembo je naš Dan ostarelih, ki bo dodobra zaposlil oba patra. Kraj in ura

ostaneta seveda običajna: cerkev Srca Jezusovega, ob petih popoldne.

• Ker prihodnja dvojna številka MISLI (oktober-november) ne bo med naročniki pred koncem oktobra, naj že zdaj sporočam, da v naši cerkvi v Kew na TRETJO OKTOBRSKO NEDELJO (21. OKT.) NE BO DESETE MAŠE. (Maša zjutraj ob osmih ostane nespremenjena!) Kakor smo imeli lani, imamo tudi letos na to nedeljo mašo skupno z ostalimi narodnostmi OB ENAJSTIH v stolnici sv. Patrika, kjer bomo vsi izseljenski duhovniki maševali z nadškofom. Lani se je kar precej priseljencev zbralo za to priliko okrog nadpastirja in upam, da nas tudi letos ne boste razočarali. Tudi narodne noše so zaželjene.

• V petek 24. avgusta popoldne je v Austin Hospitalu v Heidelbergu izdihnila gospa AMALIJA HOJNIK. Na prestop v večnost je bila pripravljena s tolažili svete vere, pa tudi z dolgotrajno mučno boleznijo, ki jo je vdanu prenašala preko šest let. Končno je bila mera polna in Bog jo je rešil trpljenja. Pokojnica je bila rojena 13. junija 1905 v družini Kramaršič, Studenci pri Mariboru. Poročila se je v mariborski frančiškanski cerkvi z Otonom Feixom, ki pa je leta 1934 umrl in je ostala sama v skrbi za otroka, Danico in Otona. Povojna leta so družino pognala v svet in leta 1949 so Feixovi iz Avstrije emigrirali v Avstralijo, kamor jih je ladja "Mohamedi" pripeljala 14. maja. Ostali so v Melbournu, kjer se je vdova Amalija v januarju 1955 v stolnici sv. Patrika ponovno poročila, tokrat z známim Johnom Hojnikom, lastnikom podjetja mesnih izdelkov.

Mašo zadušnico smo imeli v torek 28. avgusta ob dveh popoldne v cerkvi sv. Klementa v Bulleenu, kjer imajo Hojnikovi ne daleč od cerkve svoj dom, enako tudi sin Oto in hči Danica por. Kozole. Sledil je pogreb na pokopališče v Templestowe, kjer bo pokojnica čakala vstajenja. Priporočam jo v spomin pred Gospodom.

Sožalje vsem sorodnikom. Zlasti Danica nam je bila vsa leta bolni pokojne mame zgled, kako ji je hotela ustreči na vsak korak in ji lajšati težo bolezni. Niso vse matere med nami tako srečne. Noben denar ne odtehta razumevanja otrok do ostarele in bolne matere, ki zanjo lahko toliko storimo, dokler je med nami in pri življenju.

Tudi naša skupina je bila med ostalimi narodnostmi, ki so v stolnici skupno molile za narode brez svobode

TUDI LEOŠNJE romanje invalidov, bolnikov in ostarelih na Brezje je bilo čudovito lepo srečanje preizkušanih pri Mariji Pomagaj. Bilo je 14. julija in to leto že enajstič zapored — postalo je že tradicija, ki so jo bolniki silno veseli. Leto je romanje vodil koprski škof dr. Janez Jenko, zbralo pa se je pri božjepotni cerkvi nad dvanajst tisoč udeležencev.

Škof Jenko je v pridigi govoril o pomenu trpljenja v našem življenju. Kristus nas s trpljenjem očiščuje in preizkuša. Če smo grešili, nas bolečina pripelje do spoznanja naše grešnosti; če smo pravični, nas bolezen preizkusi v poštenju in zvestobi Bogu. Škof je posebej poudaril, da smo kristjani dolžni skrbeti za bolnike in ostarele, saj so ti posebni ljubljenci božji. Zato je Cerkev vedno pomagala bolnim in trpečim. Danes živimo v času velikega napredka znanosti, tehnike in medicine. Cerkev se vsega tega veseli in pozdravlja; obenem pa opozarja človeštvo, da znanstveni napredek lahko človeštvu trpljenje samo olajša, ne more pa ga odpraviti. Prav sodobni napredni svet je prizorišče neizmerne trpljenja in bede. Brez vere v Boga ni le nemogoče počlovečiti sveta in družbe, ampak tudi ni mogoče izbrisati, osmisliti in posvetiti trpljenje. Kdor ima Boga za Očeta, bo tudi sočloveka imel za brata in mu bo pomagal. Trpljenje je najbolj "produktivna sila" v krščanstvu, šele potem prideta na vrsto molitev in delo. Saj je Kristus človeka odrešil s trpljenjem, ne s čudeži in govori. V trpljenju je naša zmaga in srečna večnost, ki nam jo obljublja krščanstvo . . .

KNJIGARNARJI iz vse Jugoslavije so imeli 13. junija letos srečanje na Bledu. Posvet se je seveda vrtel okrog knjige, njenega prodajanja in branja. Prišlo je do žalostnih ugotovitev: 62 odstotkov jugoslovanskih državljanov sploh ne prebere niti ene knjige letno. Glede nakupovanja knjig pa so ugotovili, da kar 32 odstotkov državljanov ne kupi več kot eno knjigo na leto.

Zanimivo bi bilo zvedeti, kakšen odstotek v teh številkah pride na slovenskega državljan. Upajmo, da bi bile številke vseeno malo bolj razveseljive . . .

CELJE je lansko leto pokazalo ves svoj olepševalni napor in bilo postavljeno za zgled drugim slovenskim

krajem: v mejah celjske občine je bilo zasajenih 400 dreves, 1400 grmovnic, 2000 vrtnic, 4600 raznih drugih rastlin, 500 metrov žive meje, posejani pa so tudi 2,5 hektarja trave in opravili polovico del pri obnovi mestnega parka. Člani Olepševalnega društva so prispevali k temu delu 150 prostovoljnih delovnih ur.

KAMNIK letos praznuje svojo častljivo 750-letnico, kar je že res lepa starost. Zgodovinski viri namreč prvič omenjajo Kamnik kot mesto leta 1229. Ob raznih priveditvah v zvezi z jubilejem je bilo upati, da se bo občina držala svojih obljub in se zavzela za znamenito frančiškansko knjižnico, pa na seznamu priveditev ni bila niti omenjena.

Knjižnica je bila ustanovljena okrog leta 1490 in se danes uradno imenuje po frančiškanskem patru Donatu Valvasorju (sin zgodovinarja Valvasorja je bil predstojnik kamniškega samostana). Nekdaj je bila knjižnica druga največja frančiškanska knjižnica v Sloveniji. Žal so jo raznesli Nemci, a po vojni frančiškani zopet zbrali in uredili. Nato jo je prevzela oblast v "zaščito" s samostanom vred kot kulturni spomenik prvega razreda. Iz prve kategorije je knjižnica leta 1974 zdrsnila v drugo, pa že ta je danes po mnenju komisije "problematična". Za knjižnico namreč v samostanu ni prostora, saj je povprečno nacionaliziran in celo nekdanja obednica služi kot skladišče. Knjige kot umetniške oljnate slike uničuje vlaga, prah, umazanija, mrčes . . . Tako ta kamniški kulturni spomenik propada in bo v nekaj letih samo kup razvalin, če se še nadalje ne bodo ozirali na prošnje frančiškanov.

SPOMENIK velikemu Slovencu Andreju Einspielerju so odkrili nedavno v njegovem rodnem kraju, v Svečah v Rožu na Koroškem. Einspieler je bil kot duhovnik in poslanec v koroškem deželnem zboru bорец za slovenske pravice v stari Avstriji. Poleg škofa Slomška velja za glavnega pobudnika Družbe svetega Mohorja, ki je s svojimi knjigami tako visoko dvignila kulturno raven našega naroda. Tudi Einspielerjev "Slovenski prijatelj" je veliko doprinesel za razvoj slovenskega bogoslužnega veroučnega jezika.

Doprni kip je izdelal akademski kipar France Gorše, o katerem smo že pisali, da se je na svoji dolgi begunski poti končno ustalil na naših koroških tleh v Avstriji in iz nekdanjega gospodarskega poslopja razvil kiparski studio ter razstavni prostor svojih umetnin.

ŠTEVILO RIB po slovenskih rekah stalno upada, četudi so povprečni več ali manj še bogate na ribah. A vzrok upadanja ni morebitna prehuda navdušenost za lov (med Slovenci je kar 24.000 športnih ribičev), pač pa v prvi vrsti predvsem vedno večje onesnaženje, ki ga ribe ne morejo prenesti.

OBCNI ZBOR slovenskih zdravnikov je nedavno ugotovil, da v Sloveniji zelo raste število bolnikov s sladkorno boleznijo. Vsako leto odkrijejo okrog 2500 novih diabetikov, točne podatke o razširjenosti bolezni

pa imajo le za mesto Ljubljano, kjer je prirastek 1000 belčnikov letno. Zdravniki so govorili tudi o pomanjkljivi preskrbi z zdravili, ki so življenjsko važna za bolnika s sladkorno boleznijo.

TUDI LETOS so številni verni študenti v noči od 29. do 30. junija peš poromali iz Ljubljane na Brezje, kjer so naslednji dan napolnili cerkev Marije Pomagaj za svojo romarsko mašo. Isto noč pa so tudi študentje mariborske škofije iz Maribora in raznih drugih štajerskih župnij odšli na romanje. Izbrali so za svoj cilj Ptujsko goro, kjer se jih je prav tako nabralo kar lepo število.

Vodilna misel tega že tradicionalnega vsakoletnega romanja srednješolcev je: Življenje je potovanje, ki pa ne pomeni veliko, če ni pred tabo cilja, ki ga hočeš in moraš doseči . . .

Pa tudi na Primorskem postaja vsakoletno romanje mladih že tradicionalno. Tam je cilj božjepotna cerkev na Sveti gori. Letos so se odpravili k njej med 3. in 4. julijem. Udeležba je bila manjša kot druga leta, ker je prav v tistih dneh zagospodovalo izredno hladno vreme. Letošnje romanje je mladina posebej posvetila misli na Leto otroka.

RIBNICA z okolico je znana po suhi robi in številnih šalah na račun njenih prebivalcev. Kar z gotovostjo lahko dodamo, da so znane ribniške šale nastale zato, ker so Ribničani dovtipni in šaljivi ljudje, ne pa zato, ker bi se morda s pametjo ne srečali in jih lahko Ljubljani vlečejo za nos. Kdor hoče, naj kar poskusi pihati kašo z Ribničanom! Kmalu bo spoznal, da se je vloga obrnila in Ribničan njega vleče za nos — pa še pošteno!

O tem, da je Ribničanom Bog pamet meril še darežljivejše kot marsikje drugje, pričajo številni šolani ljudje visokih naslovov in važnih poklicev. In med njimi je izredno lepo število duhovnikov — znak, da je bila tudi vera tam vedno močna in globoka.

Danes živečih duhovnikov iz ribniške dekanije je kar 72, od katerih jih v izseljenstvu deluje 18. Že po letu 1945 jih je bilo posvečenih nič manj kot blizu petdeset, pa tudi ženskih redovnih poklicev je dala ribniška dekanija izredno veliko.

Letos 25. junija je Ribnica doživela slovesnost prvega srečanja duhovnikov, ki so od tu doma. Vsi seveda niso mogli priti, 38 pa se jih je le zbralo, da so somaševali.

Potujete v Rim? — Dobrodošli!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40

00185 ROMA (ITALY) Tel. (06)777102

II. Kat. — Sobe s kopalnico, radioaparatom, klimatsko kontrolo. Centralna lega. Prostor za parkiranje. Restavracija. Slovensko osebje.

Najstarejši med njimi je bil 82-letni kanonik Andrej Ilc, vodil pa je somaševanje arhidiakon za ribniško dekanijo, kanonik dr. Ivan Merlak. Srečanje se je končalo pri Novi Stifiti s skupno molitvijo za nove poklice, saj je zadnji čas tudi Ribnico zajela kriza poklicev.

VEČKRAT se norčujejo iz Slovenije, da "ima komaj za ped morske obale". In vendar je z vztrajnostjo in pridnostjo razvila svoje ladjarsko podjetje "Splošna plovba" med prva jugoslovanska plovna podjetja. Njeno ladjevje obsega danes 26 ladij s skupno nosilnostjo 400.000 ton, zaposluje pa okoli 1.400 ljudi, od katerih je 1.100 pomorščakov. V primerjavi z lanskimi je njen dohodek letos za 17% višji. Podjetje je doseglo tudi lep doprinos v devizah.

"Splošna plovba" kar stalno povečava in pomlaja svojo mornarico: naroča nove ladje ali pa kupuje že rabljene, vendar dobro ohranjene in modernizirane ladje. Ker so jugoslovanske ladjedelnice močno zaposlene s tujimi naročili (vprašanje je, če je to edini vzrok!), se "Splošna plovba" poslužuje predvsem japonskih ladjedelnic (Fujinagato), ki imajo ugodne pogoje, zlasti daljše odplačilne roke, pa tudi po kakovosti dela so na dobrem glasu. Samo lani so naročili tam pet sodobnih ladij z nosilnostjo po 18.487 ton. Tri ("Velenje", "Maribor" in "Kranj") že plovejo, zadnji dve ("Celje" in "Kamnik") pa sta še v delu. Letos so povečali svoje ladjevje tudi z nakupom štirih dobro ohranjenih ladij za prevoz hlodovine in razsutih tovorov. Med njimi je ladja "Kočevje", ki plove na redni liniji Jadran—Zahodna Afrika, prevažna pa eksotični les za potrebe jugoslovanske in italijanske lesne industrije.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

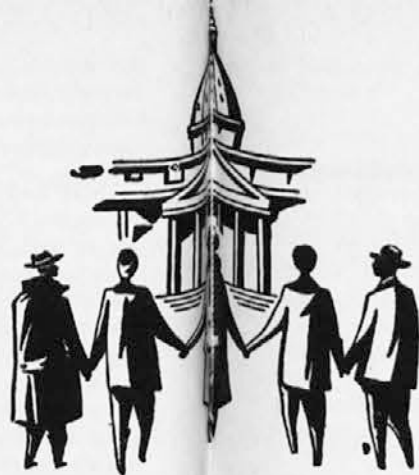
Sprva so starokatoličani zavračali le razglasitev dogme o papeževem prvenstvu in njegovi nezmožljivosti, ki naj bi bila edini vzrok odcepitve. A četudi so in še poudarjajo, da se hočejo v glavnem držati tradicionalnega katoliškega nauka (zato ime starokatoliška Cerkev!), je kasneje prišlo do še večjih razlik in vedno bolj je bil očiten tudi protestantski vpliv.

Za verski nauk starokatoliške Cerkve je temeljna takoimenovana Utrechtska izjava iz leta 1889. V njej poudarjajo, da jim je "merilo prave vere vera celotne Cerkve". Zato zavračajo nauk prvega vatikanskega cerkvenega zbora o papeževi vlogi v Cerkvi, ki ji priznavajo le zgodovinsko prvenstvo. Odklanjajo tudi nekatere papeževe odločbe, med njimi razglasitev verske resnice o brezmadežnem spočetju Marijinem. Dogmatični nauk tridentinskega koncila (1545—1563) sprejemajo, v kolikor je po njih mnenju v skladu s tradicionalnim naukom Cerkve, oklanjajo pa njegove disciplinske odločbe. Od cerkvenih zborov priznavajo v celoti le one iz prvega tisočletja.

Evharistiji starokatoličani priznavajo daritveni značaj v kolikor je trajen spomin na Kristusa, zanikajo pa, da bi bila maša obnavljanje Kristusove pravne daritve. Odklanjajo kot razodete tudi nekatere svetopisemske knjige stare zaveze. Pod protestantskim vplivom pa je zlasti nauk o odrešenju: človek se odrešuje samo po veri, zasluznih del za zveličanje pa ni sposoben. Svetnike in Marijo častijo zaradi njihovega zgleda in priprošnje, ne pa tudi zaradi njihovih zaslug. Pri nauku o zakramentih se ločijo od katoličanov le v nekaterih posameznostih, priznavajo pa zakramentalni značaj duhovništva in škofovstva ter potrebnost apostolskega nasledstva škofov.

Tudi v disciplini in liturgiji so uvedli starokatoličani nekatere spremembe. Zavrgli so duhovniški in celo škofovski celibat. V bogoslužje so takoj uvedli narodne jezike, uporabljajo pa mašni obred, ki nam je vsem znan izpred zadnjega cerkvenega zbora. Dovoljujejo cerkveno razporoko in zato tudi cerkveno ponovno poročajo.

Naj tu omenim, da je morda prav dovoljenje razporoke pridobivalo starokatoliški Cerkvi novih "vernikov", ki pa vanjo niso prestopali iz

"Glejte, da vas kdo ne premoti!"

(M¹⁸, 4)

prepričanja, ampak zgolj iz oportunitizma. Vzemimo za primer našo domovino pred zadnjo vojno: predvojna Jugoslavija je imela sodno ločitev zakona, ne pa civilne poroke. Zato je bila prav starokatoliška veroizpoved edino možno zatočišče vsem tistim ločencem, ki so se hoteli znova poročiti. Sklepal bi, da niso mogli biti pred prestopom kaj prida člani svoje Cerkve, ko so jo tako zlahka odvrgli. Zato najbrž tudi starokatoliški verski skupnosti niso prinesli ničesar drugega kot število, pričakovali pa od nje tudi ne kaj več kot formalnost obreda cerkvene poroke. Povojna Jugoslavija je uvedla civilno poroko in s tem je padel tudi vzrok oportunističnih prestopov v starokatoliško vero zaradi menjave zakonskega druga. Morda je tudi v tem odgovor, zakaj je število članov starokatoliške Cerkve v Jugoslaviji tako občutno padlo: od 68.000 pred zadnjo vojno na približno 5.000 danes. (Zadnja številka ni točna, ker nimajo ali pa ne izdajajo nikakih statističnih podatkov.) Tudi drugod po svetu ni zaznati ravno kakega posebnega razvoja. Starokatoličani več ali manj životarijo kot samostojne narodne Cerkve, povezujejo pa jih mednarodni kongresi, ki jim predseduje škof iz Utrechta.

PRIMER začetka STAROKATOLIŠKE CERKVE nam je služil za uvod, da bomo lažje razumeli odporne pojave našega časa, po zadnjem cerkvenem zboru. Ni vzroka za zgražanje ali pohujševanje, ko slišimo ali beremo o tem. Čudno in naravnost neverjetno bi bilo, če bi zdaj teklo vse gladko in brez nasprotovanj. Preveč je bilo sprememb in pregloboko so zarezale v ustaljeno življenje Cerkve (v "speče krščanstvo" bi bila morda primernejša beseda in bi zadela bolj v živo), da bi pri gotovih vernikih ne izzvale odpora. Zato moramo govoriti...

O TRADICIONALISTIH

...ki s svojo nepokorščino vodstvu Cerkve in koncilskim odlokom slabijo katoliško pokoncilsko skupnost. A Kristusovo Cerkev morajo očistiti tudi te preizkušnje, četudi so boleče in jih spremlja bojazen, da se bo razdor končal z odpadom.

Precej reakcije tradicionalizma je bilo sprva več ali manj zgolj krajevnega značaja in razen novinarskega poročanja, ki zagradi in ogloda vsako kost, ni zavzelo svetovnega obsega. Primeri niso bili med seboj povezani, še manj organizirani pod enotnim vodstvom. Kazati se je pričela reakcija na zunan v glavnem z ozirom na mašne spremembe in vpeljavo živih jezikov, ki so v liturgiji zamenjali

tradicionalno latinščino. Te spremembe je doživel vsakdo izmed nas, ki se še spominjamo starega obreda latinske maše, ko so zbrani verniki gledali duhovniku v hrbet. Po sklepu koncilskih očetov so obrede svetih zakramentov, zlasti svete maše, preuredili in približali modernemu človeku — in prav to je pri nekaterih izzvalo hudo kri.

Zadnja prejšnja taka preureditev je bila za časa tridentinskega cerkvenega zbora, ko je papež Pij V. leta 1570 potrdil takoimenovani "Rimski misal". A naj tu mimogrede omenim, da so tudi takrat ohranili svoje mašne obrede z jeziki vred katoličani vzhodnega in drugih obredov. Celo naši glagoljaši ob Jadranu so smeli pri maši namesto latinščine uporabljati tudi nadalje staroslovenski jezik. Vendar je latinski "Rimski misal" veljal v Cerkvi skozi 400 let kot glavna mašna knjiga in tudi danes nihče ne oporeka njegovi častitljivosti. S tem pa vseeno ni rečeno, da je bil postavljen za vse večne čase in je nespremenljiv. Mašni obred je odvisen vendar od vodstva Cerkve in se je tudi v stoletjih pred letom 1570 večkrat spreminjal. Kar se pri maši ne more spremeniti, so Kristusove posvetilne besede. Te pa so ostale tudi v novem obredu nespremenjene — so torej iste kot v starem "Rimskem misalu", le prevedene v razne žive jezike vernikov.

Novi mašni obred je bil za velik del vesoljne Cerkve dokončno vpeljan s prvo postno nedeljo leta 1976 in s tem dnem je bilo nedovoljeno še naprej uporabljati v bogoslužju prejšnji "Rimski misal". Kar je bilo pri nekaterih prej le trmasto vztrajanje in kazanje nevolje, je zdaj bruhnilo na dan kot očitna nepokorščina Cerkvenemu odloku. Torej korak, ki se zlahka stopnjuje dalje ter pri- nese razkol.

Naj omenim, da so se po koncilu prav v vseh deželah pojavili razni "tradicionalisti", tako med duhovniki kakor med verniki, ki se od stare latinske maše kar niso mogli ločiti. Vzemimo za primer angleške katoličane, ki so znani konservativci. Oklepali so se latinskega jezika v bogoslužju najbrž tudi zato, da so tako bolj pokazali razliko med katoliškim in njemu podobnim anglikanskim bogoslužjem, ki je že od svojih žalostnih početkov pod kraljem Henrikom VIII. v angleščini. Zato so sprva angleški katoličani spremembe koncila v mašni liturgiji smatrali kot popuščanje anglikancem.

(Dalje prih.)

ABC DEMOKRACIJE

Kakšna družbena ureditev je najbolj v skladu z razvojem človeštva dvajsetega stoletja?

Najbolj oddaljena od suženjstva je brez dvoma demokratična družbena ureditev.

Kaj je demokracija?

Demokracija je

— po besednem pomenu: ljudovlada. Beseda "demokracija" je grškega izvora: demos = ljudstvo, krates = vladati.

— po vsebini: najvišja oblast v neki družbi pripada ljudstvu, ki vlada po svojih svobodno izvoljenih predstavnikih.

Kaj je ljudska demokracija, kot imenujejo komunisti družbena ureditev, ki so jo vzpostavili, kjer so prišli na oblast?

Ljudska demokracija je

— po besednem pomenu: ljudska ljudovlada (izraz je torej nepotrebno kopicenje besed).

— po vsebini: neressnica, saj ne vlada ljudstvo, marveč le majhen odstotek ljudstva — partija.

Katere so glavne značilnosti demokracije?

Glavne značilnosti demokracije so:

— Ljudstvo vlada ljudstvu: vsak občan odloča z enim glasom o vseh važnih vprašanih v državi.

— Občani so pred zakonom enaki in njihove svobode so pravno zaščitene: nihče nima posebnih pravic, niti oblastniki niso nad zakonom.

— Občani izvajajo svojo voljo po svobodno izvoljenih predstavnikih; razno slepomišenje z volitvami je povsem izključeno.

— Občani si izvolijo predstavnike na volitvah, ki so splošne (voli vsak polnoletni občan), enake (vsak občan ima en glas, brez ozira na to, kakšen poklic ima), svobodne (brez vsakega pritiska), tajne (izključene so vse manipulacije s strani režima).

— Najvišji zakonodajalec je zakonodajna skupščina; ta je izvoljena na svobodnih volitvah. Navadno je sestavljena iz dvojne zbornice: nižje (parlamenta) in višje (senata).

— Občani volijo svoje predstavnike običajno kot člani različnih strank: stranke se med seboj razlikujejo predvsem po svetovnonazorskih vidikih. Kjer je le ena stranka, tam gotovo ni demokracije.

— Občani imajo možnost oblastnike nadzirati. To se vrši prek delitve oblasti na zakonodajno (senat in parlament), izvršilno (vlada) in sodno oblast, ki so med seboj neodvisne in se torej druga drugo nadzirajo; pa tudi

prek opozicije v senatu in parlamentu, kjer zastopniki drugih strank kontrolirajo delo vladajoče stranke.

Kako izvršujejo občani v demokraciji svojo oblast?

Občani izvršujejo v demokraciji svojo oblast na dva načina:

— tako, da si določijo ustavo, to je obliko družbene ureditve. To storijo običajno prek plebiscita, ljudskega glasovanja.

— tako, da si izberejo svoje predstavnike za obe zbornici, senat in parlament.

Seveda lahko občani iz upravičenega razloga svojim predstavnikom opolnomočenje vsak hip vzamejo: če na primer ti ne zastopajo več njihovih splošnih koristi. (Op.: V takoimenovanih "ljudskih demokracijah" občani "svojih" predstavnikov ne morejo ne postavljati in ne odstranjati.)

Katera je glavna prednost demokracije?

Glavna prednost demokracije je dejavna udeležba vseh občanov pri družbenem življenju. Za to jamči demokracija ljudem dve osnovni pravici:

— **svobodo mišljenja, govorjenja in tiska**; vsakdo ima pravico povedati svoje mnenje o vladnih ukrepih in o bremenih, ki jih nalaga vlada ljudstvu, ter presojeti, ali je delo vlade občanom v korist ali ne;

— **možnost, da spozna, ali so ukazi in bremena, ki so mu naložena, pravična**; naloga ljudskih poslancev ni kimanje vladnim predlogom, kot se to dogaja v "ljudskih demokracijah", marveč resno presojanje, kaj ljudstvu koristi in kaj škoduje.

Zakaj se ponekod kristjani združujejo v svetovnonazorske stranke, npr. v krščansko demokratske?

Sredi preteklega stoletja so se začeli katoličani v nekaterih deželah zbirati v svetovnonazorske stranke, ker so le tako lahko branili pravice krščanstva, ki so jih nekatere vlade hotele uničiti. Tako lahko s pridom uveljavljajo krščanska načela v življenju dežel, npr. glede splava, šole, ločitve zakona, pravice družin do vzgoje ipd. Te stranke delujejo politično, ne versko, in torej niso v službi nobene Cerkve.

Kaj so totalitarne države?

Beseda totalitarne je francoska (totalitaire), ki pa prihaja iz latinščine (totus = ves), in pomeni celoten, vse obsegajoč, povzemajoč vse v svoje območje. Uporablja se za družbene ureditve in njihovo težnjo, podrediti režimskim ciljem vse javno in zasebno življenje ter izključevati sleherno drugačno mnenje in opozicijo.

Katere glavne uresničitve totalitarne države naše dobe poznamo ?

Poznamo tri glavne uresničitve totalitarne države naše dobe:

— **fašistično**: za najvišji zakon je postavila državo z "vodjem" na čelu, njeno oblast in korist;

— **nacistično**: za najvišji zakon je postavila plemenske in duhovne vrednote "arijske" rase in brezpogojno pokorščino "vodju" pretirala do skrajnosti;

— **komunistično**: za svoj cilj je postavila ateistično in materialistično usmerjeno brezrazredno družbo, do katere naj bi svet prišel prek diktature proletariata, to je prek delavske nasilne vlade.

Katere so značilnosti totalitarnih držav ?

Značilnosti totalitarnih držav so:

1. **razširitev neomejene državne oblasti na vsa življenjska področja**; posameznik se mora v vsem in popolnoma podrediti kolektivu, prav tako naravne samoupravne skupnosti: družina, razred, stan, občina . . .

2. **sprejem države za izvor vseh pravic**; ne poedinec ne poedine družbene skupine (na primer družina) nimajo nikakršnih naravnih pravic, ki bi jih mogle uveljaviti proti državi; poskus uveljaviti svojo voljo proti režimu je "izdaja ljudstva";

3. **obstoj le ene politične stranke**; ta se istoveti z ljudstvom in državo; dejanski nositelj oblasti v državi je stranka, ki uporablja državni aparat za uresničevanje svoje volje; stranka nastavi na vsa važna mesta v družbi svoje člane, ki odgovarjajo za svoje delo samo njej;

4. **odločanje peščice voditeljev v stranki**; vodja stranke narekuje skupaj z najožjim strankinim vodstvom svojo politično voljo, stranka jo pa prek široke propagande razširi med občane; vse važne odločitve prihajajo od zgoraj navzdol in ne od spodaj navzgor kot v demokracijah; ljudstvo "voli" poslance, ki jih je iz-

bralo strankino vodstvo; poslanci samo sprejemajo sklepe vlade in izrekajo zaupnice vodju in njegovemu najožjemu krogu;

5. **vzdrževanje totalitarizma z nasiljem**; le tako je mogoče takšen sistem ohranjati; za to sta trdno v rokah edine stranke vojska in policija; močna tajna policija preprečuje vsako opozicijo (vohunjenja, zasliševanja, čistke, sodni procesi, taborišča, ječe, umori);

6. **od režima odvisna sodišča**; ni neodvisnih sodišč, ki bi nadzirala delo vlade in ki bi lahko poklicala strankine funkcionarje proti volji strankinega vodstva na odgovor;

7. **izključna strankina pravica do obveščanja občanov in ustvarjanja javnega mnenja**; stranka ima dejansko v rokah ves tisk (ostalega natančno kontrolira in ob priložnosti zaseže), radio, televizijo, kino; stranka si lasti izključno pravico do vzgoje ljudstva (po šolah in javnih občilih) po svojem svetovnem nazoru.

Kako je potemtakem treba označiti moderno totalitarno državo ?

Moderno totalitarno državo je treba označiti za pravo nasprotje družbene ureditve, ki naj bi bila zgrajena na naravnih in nravnih temeljih. Ni ustanova, ki bi človeku pomagala do polnega razvoja, ampak je brezdušen stroj za zasužnjenje človeka. Človek je le se sredstvo za doseg kolektivnih namenov. Kolektivu, stranki, je žrtvovano vse: človeško dostojanstvo in svoboda, resnica in pravica, neodvisnost sodstva in svoboda znanosti, pravice staršev in svoboda vere. Totalitarna država si lasti vse pravice na vseh področjih in nad celim človekom. Samovolja nasilnikov ustvarja v državi strah in negotovost. Totalitarna država tudi stalno ogroža mednarodni mir in sožitje. S svojim oboroževanjem sili tudi druge države k neprestanemu oboroževanju; to požira ogromno denarja, ki bi moral iti za odpravo lakote, bolezni in zaostalosti na svetu.

Po "Naši luči"

STARŠEM IZREKAJ ZAHVALO STARŠEV NIKAR NE ODSLOVI

**Dragi sodobnik,
ki si tako zelo socialen,
da so ti usta polna izrazov človeškosti:
Kako ravnaš s svojim očetom in svojo materjo?
Govoriš več o njiju kakor pa z njima?
Govoriš samo o njunih boleznih,
o njunih zastarelih nazorih,
o renti, stanovanju in zavarovanju?
Ju poslušaj, kadar pripovedujeta?**

**Čutita, da jih imaš rad
in da si hvaležen,
ker sta tudi onadva
pomagala graditi tvojo blaginjo?
Ali pa sta ti postala tujca,
morda celo sovražnika?
Delaš z njima kot z ljudmi,
ki ne dohajajo,
ki ne morejo več dohajati,
ki so „odpisani“?
Kdor očeta ali mater pozabi,
samega sebe zapečati
z znamenjem propadanja.**

SYDNEYSKI rojak Ljenko Urbančič, dobro poznan zlasti prvim slovenskim priseljencem v Sydneyu in zadnja leta tudi širši avstralski javnosti, je postal huda tarča. O njem prav v teh dneh veliko slišimo na radiu, intervju je imel tudi na televiziji in dnevni časopisi kar redno pišejo o njem. Z debatami v parlamentu vred pogrevajo, kar so v februarju pogrele že "Naše Novine", ter seveda dodajajo še "nova odkritja". Ljenko naj bi bil "vojni zločinec", ki je poleg drugega delal hude krivice Judom in pomagal ne vem kolikim teh nesrečnežev iz Slovenije v izgon, v taborišča in morda celo smrt. . . .

O Ljenku prej — tudi med vojno v Ljubljani — nisem nikoli slišal. Prvič sem ga srečal šele tu v Avstraliji ter si o njem in njegovi dejavnosti v teku let ustvaril lastno mnenje. Ob vseh zadnjih napadih nanj pa se meni in najbrž vsakemu treznemu človeku, ki Ljenka pozna, — naj z njim soglaša ali ne — obrača želodec ter stavlja polno vprašanj.

Res, le kje je leta 1943 Ljenko v Ljubljani — ali celo v Sloveniji — sploh našel toliko Judov? Zato se čudno neverjetno sliši, da si je zaradi svojega delovanja proti njim zaslužil celo naslov "vojnega zločinceca". Z najboljšo voljo poskušam, pa si takrat dvajsetletnika Ljenka v taki vlogi enostavno ne morem predstavljati. Večina nas navadnih zemljanov razume pod imenom "vojni zločinec" vse močnejše kalibre, ki so v vojnem času izrabljali svoj položaj v strah in trepet ljudstvu. . . .

Vsa leta po končani vojni so v Jugoslaviji dobro vedeli, kam je Ljenko emigriral in kje živi, saj se ni skrival in tudi svojega imena ni spremenil — zakaj o njegovih "zločinih" tridesetletje molka? Mnoge vojne zločince in "zločince" so sodili že takrat, celo v odsotnosti — kaj ni malo nenavadno, da bi ravno Ljenka prihranili do danes?

Morda pa je postal Ljenko šele zadnji čas malo prenevarjen, saj se je povzpel kaj visoko v avstralski Liberalni stranki: lani je bil ponovno izvoljen za predsednika strankinega etničnega sveta za N.S.W. in bil je — če sem prav poučen — tudi urednik

F. GRIVŠKI:

V O Z
N I
K I
P O V E S T

(3)

Vozovi škripljejo

Zjutraj se je prismejalo prekrasno sonce. Ko da je prišlo iz kopalnice, vse umito, sveže in mladostno. Na vrhovih gora in gričkov so se kož bele srajčice sušili prozorni oblaki. Prijetni hladni zrak je plaval nad dolino. Kosi in slavci so peli ko za stavo.

Po dolini pa je ležala ostudna, ledena pošast. Trte so bile okleščene, cvetovi razbiti, turščica poležana in stepe-na, njive polne blatnih luž in pota razrvana, da ni bilo spoznati več kanalov. Sam vrag se je izkašljajal v tej noči. Skozi sonce se je zlohотно režal razdejanim poljem in uničenim vinogradom.

Po klancu so stopali molče trije možaki. Zdelo se je, da gredo na občino javit sinočnjo škodo in prosit pomoči. Drugikrat so po takem neurju z motikami čistili kanale in nasipali peska v zajedene luknje. To jutro pa so brezbrizno gledali na kupe ledene toče, ki se je nagrmadila ob kamnitih zidovih.

«Kaj nam mar njive in vinogradi! Vozili bomo!»

Kar počez so jo ubrali po vasi k veliki žagi, ki je stala ob deročem potoku. V lepi hiši, podobni vilii, je stanoval gospod Ernest, trgovec z lesom in lastnik velike žage. Nizek, rejen pa silno živahen mož. V roki je vihtel rumenkast meter in tolkel z njim po deblih. S kletvami je obsipal delavce in jih podil k jezu, ki ga je deroči potok zamašil. Obstal je pred visokimi skladi žaganic in krljev. Naglo je meril, pisal v zmečkani zvezek in zmerjal krivonogeča delavca, ki je s cepinom valil hlode.

Pred gospoda Ernesta so stopili trije gospodarji. Prekrižal je roke na hrbtu, se razkoračil, pomežiknil z desnim očesom in stegnil debeli vrat.

«No?»

Vsi trije so molčali. Ernest se je zakrohotal na ves glas. V zadregi je začel Gregor: «Prišli smo, da bi krlje vozili!»

«Tako! Kdo pa bo oral in kosil, a?»

«Je že nocoj vse hudič pokosil!» je s poudarkom dejal Peter. Žagar jih je povabil v majhno barako. Na dolgo in široko je žagar razkladal svoje težave: da les nima več cene, da ga tlači konkurenca, da mu žaganice zastajajo, da mora plačevati previsok davek. Možje so že poznali to staro pesem.

Po dolgem prerekanju so se domenili, da bodo vozili krlje iz gozda, štiri ure oddaljenega na strmi gori, kamor je peljala cesta, polna ovinkov in vzpetih klancev. Plačal bo po meri. Pogoji niso bili ravno ugodni, toda trmasti sklep jih je silil, da so si segli v roke in podpisali pogodbo. Do konca novembra morajo biti vsi hlodi na žagi, plačo dobijo pa vsako soboto.

Pogodbo so zalili v gostilni pri Ludviku. Bila je to velika krčma, kjer so podnevi posedali mešetarji, zvečer fabriški delavci in ob nedeljah popoldne tudi kmetje. Gostilničar je bil visok dedec, dobro rejen in močan, da je z eno roko vržel na cesto po tri pijance, če je bilo treba. Žena mu je umrla, pa si je že takoj naslednji teden preskrbel dve natakari, mladi in zgovorni. Hči Elza je pa nadzorovala kuhinjo in mežikala gostom, a le bolj premožnim in gosposkim. Usedli so se za mizo pod kostanjem in naročili liter domačega, ki odganja skrbi. Pri sosednji mizi se je prerival z natakario fabričan Pepe. Imel je strupen jezik in žilica mu ni dala miru. Poznali so ga kot zdražbarja, ki se je kaj rad zaletaval v goste.

«Lej jih, tri kralje izpod gore! Ste prišli, da stajate točo. Še premalo vam je vrag oklestil! Zdaj so kmetje začeli piti že v ponedeljek. Komur nese, ta lahko pije vino. Prekleta baharija kmečka!»

V Gregorju je vrelo, da bi vstal in jo pošteno priložil izzivaču. Zadržal ga je Peter, ki je udaril z roko po mizi, da so odskočili kozarci. «Da veš, od danes naprej smo vozniki in imamo ob čem, da si ga privoščimo!»

Poklical je Ludvika in plačal.

«Kam se vam pa mudi?» je zadrževal krčmar.

«Vozili bomo!» so udarili vsi trije obenem.

«Tako? Potem pa še en liter, plačam jaz!»

Spili so stoje in odšli. Pijanec pri mizi je vpil za njimi: «Hihot! Les k sebi! Ohaa!» Pri kovaču so se domenili, da pripeljejo vole podkovat. Naj vse pripravi do večera, so naročili.

Popoldne so v vasi ropotali vozovi. Iz kolnic so privlekli močno okovane preme z zarjavlim železjem. Bilo je kakor v kovačnicah. Tesali so ročice, spletali okrog njih močne, za prst debele verige, pritrjali cepine, mazali kolesa in popravljali komate. Pred kovačnico je stalo troje parov rejenih volov. Drugega za drugim so stiskali v leseno stajo, jim dvigali noge in kovali gladke, na koncu zakrivljene podkve. Še preden je Luka odzvonil avemarijo, so stali vozovi pripravljeni. Gregor je obesil pod voz veliko važo in na prvo premo privezal zakajeno svetilko. Zadnja prema je nosila velike vreče, natlačene s senom.

glasila "Liberal Spectrum". (Zdaj ga je strankino vodstvo razrešilo vseh služb, dokler trajajo preiskave o njegovih "zločinih".) Že zaradi važnega položaja — bi po človeško sklepal — ga je bilo treba obmetati z blatom, po starem pravilu: nekaj se bo že prijelo . . . (Kot vidimo, se je prijelo precej!) Vemo tudi, da so poltresnice vedno hušje od laži.

Da izrazim osebno mnenje: gnusi se mi vsaka igra te vrste. Brezobzirno je zmorna umazati še tako dobro in spoštovano ime, načrtno veliko uničiti življenju napadenega in skupnosti. Iz preteklosti vemo, da zna enaka igra tudi ubijati, posamič in v tisočih. In boleča je pri vsem tem zavest, da žal celo avstralsko svobodo ter demokracijo izrablja v doseg svojih namenov.

Stavlja se mi tudi tole vprašanje:

Vrh je še v megli . . .

Ko bi se naš rojak Ljenko ob odjugu in spremembi taktike do nas beguncev pred nekaj leti prodal — ali bi danes imel te probleme? O tem osebno zelo resno dvomim. Kar predstavljam si ga kot dobrodošlega gosta na raznih prireditvah, uporabili bi ga celo za govore in napitnice ter mu ploskali v priznanje. Veljal bi za spoštovanega narodnjaka, ki mu ljubezen do domovine in svetovnega bratstva nekaj pomeni; nihče bi se ne spominjal njegovih "zločinov".

Tako pa . . . Zgodba je drugačna in njen razvoj kaže danes pri vsej neokusni publiciteti drugo sliko: palec dol ob Ljenkovi tragikomediji v areni avstralskih političnih dogajanj! — Niti se ne vprašamo, ali je obtožba preverjena, krivda res dokazana in njena razsežnost pravično utemeljena. — Urednik

BERNARDOVEMU TISKOVNEMU SKLADU:

\$35.— Slovensko-avstralsko društvo Canberra; \$6.— Jože Kučko, Rafael Koren, Jože Gjerek, Franc Kološa, Helena Mohorko, Vili Mrdjen, Lojzka Jug; \$4.— Stane Verne; \$3.— Julij Bajt, Martin Telich; \$2.40 Antonija Kozole; \$2.— Olga Mezinac, Leopold Urbančič, N. N., Greta Korotanchnik, Franc Horvat, Alojz Vučko, Branko Cvetkovič; \$1.— Rajko Juha, Dinko Zec, Franc Flajnik, Justina Miklavec, Emil Celin, Jože Ficko, Marija Devetak.

ZA BARAGOV PROCES:

\$5.— N. N.

NAŠIM POSINOVLJENIM MISIJONARJEM, TOGO, AFRIKA:

\$20.— Matilda Lenko z družino (namesto venca na grob svaku); \$5.—

Žena je zavijala v culo kruha in pršute pa še kanglico vina za žejo. Vse je bilo pripravljeno, celo velik pušpanov bičevnik je visel nad komati.

«Kaj pa njive?» je vprašala gospodinja.

«Njive so vaše!» je zaničljivo odrezal Gregor.

Navili so staro uro, da bi klicala ob dveh, pogasili ogenj, upihnilo luči in legli k počitku.

Še pri temi so vstali, poklicali drug drugega, nakrmili, spili zavrelo dišeče mleko z rumenim turščičnim kruhom ter napregli.

«Bog in sveti križ božji!» je po stari navadi z bičevnikom po tleh zarisal Gregor križ in pognal. «Srečno vozi in pazi!» je zaklicala žena na pragu.

Niso še zapeli petelini, ko so po klancu drčali trije vozovi. Tiho jutro so dramile rožljajoče verige in škripajoče zavore. Iz hiš so skozi okno svetlikale luči, na hišnih pragih so pa stale tri žene in zaskrbljene zrle za možmi, dokler jih ni zakril ovinek.

S klanca so zavili na strmo cesto. Povodenj jo je razoral, da so težka kolesa v jamah odskakovala. Sredi gore so počivali. Podložili so pod zadnja kolesa kamenje in posedli. Po dolini je zvonilo sveto jutro, dan se je delal in izza vrhov so silili rdeči žarki ter se prelivali med skalami.

«Vroče bo!»

«Kar poženimo! Bistahor!»

Ob vozeh so molče stopali gospodarji. Da bi odgnali misli na košnjo, so brez potrebe kričali nad živino in pokali z biči. Voli so se potili, z repi in gobci odganjali nadležne obade in sredi dopoldneva privlekli vozove v senčnat gozd, kjer so v visokih skladovnicah ležali težki krlji. Odpregli so živino, obrnili preme, razpregli verige in začeli nakladati. Drug drugemu so pomagali valiti na voz težka debla. Zrahljali so jih, zabili vanje železne iglice in posedli med maline. Razvozljali so cule in jedli. Tudi voli so prežvekovali v senci dišeče seno.

«Začetek je hud!»

«Naj le bo! Privadili se bomo! Za denar se je vredno potruditi!»

Takoj popoldne so pognali. Kolesa so škripala pod težo in drobila kamenje po cesti. Vsi prašni in žejni so vozniki vrteli zavore in na debelo požirali prah, ki se je dvigal v pekoči soparici. Pod večer so srečno pripeljali hlode na žago. Zmerili so vsak voz, razložili in pognali v klanec proti domu.

Tako je šlo dan za dnem do novembra, ko se je v mrzli megleni zástavi razvezala burja in nanesla cele kupe snega v zavetja ob cesti. Dan je bil enak dnevu. Zjutraj v gozd, zvečer domov. Utrujeni so legali v lubnice in komaj spočiti so drsali ob vozu.

Samo v sobotah se je enakomerno življenje prelomilo. Gospod Ernest je plačal: ni bilo bogvekaj, toda denar je pa le bil. Z njim so popravljali vozove, plačevali kovača, posedali v gostilni pri Ludviku pa še domov prinesli ženam, da se je poznalo pri gospodinjstvu. Brez nesreč

pa le ni šlo. Suhljatemu Petru so hlori zmečkali nožo. Stokajočega in okrvavljenega so pripeljali domov. Bič je velel prinesti. Slovesno ga je izročil starejšemu fantu Janzu: «Odslej boš vozil ti! Odnehali pa ne bomo!»

Misel na vožnjo se je zajedla v glavo vsem moškim pod goro. Na njive niti mislili niso več. Po razorih so se sklanjale samo ženske. Tudi Tilka je morala pleti, osipati in žeti. Pridelek je bil pičel. Prav lahko so na večer speljali domov tiste klase, kar jih ni omlatila toča. V vinogradih je rasel plevel. Potrgali so redke grozde in jih zmastili v stiskalnici. Za domačo potrebo je bilo dovolj pridelka, kar je pa primanjkovalo, so kupovali sproti v prodajalni. V jeseni so preorali njive ter jih dobro pognojili. Spomladi jih bodo posejali z deteljo ali ovsom, to bo več neslo kakor žito, ki je vedno v božjih rokah, tako so se namenili.

Pogovor o letinah in pridelkih se je zasu' al. Govorili so le o komatih, vozeh, sejmi in volih. Kmalu so začeli sanjati o konjih, ki so hitrejši. V nedeljah so posedali ob temnih stopnicah, ki so vodile na prižnico. Samo oznanila so poslušali ob priprtih vratcih, nato so pa posedli po deskah božjega groba, ki je bil spravljen nad zakristijo. Celo pridigo in dobršen del maše so razpravljali o volih, podkvah in zadnje čase tudi o konjih.

(Dalje prih.)

Ob letu
otroka

DA IMELI BI PERUTI
KAKOR PTICE MALE, NEŽNE,
POLETALI BI V DEŽELE,
NAŠIM MISLIM NEDOSEŽNE,
PREKO CELEGA SVETA.
KJER OTROCI SO DOMA,
Z NJIMI V KROG BI SE ZDRUZILI,
JIM LJUBEZEN PONUDILI,
CVET IZ NAŠEGA SRCA.
IN VESELI RINGARAJA
OD TEČAJA DO TEČAJA
VSEM NAZNAJAL BI GLASNO,
DA NA SVETU JE LEPO.
ČE SI V SREČI IN NESREČI
BRATSKO STISNEMO ROKO.

LJUBKA ŠORLI

Petrina Pavlič, N. N., Tomaž Možina, N. N.; \$3.— M. Telich (za lačne), Rika Koloini.

V POMOČ CERKVI
V NOVI GORICI
(preko uprave MISLI):

\$10.— N. N., družina Jožef Stemberger; \$5.— Martin Pirč.

SKLAD ZA VIETNAMSKE
BEGUNCE:
\$5.— Tomaž Možina.

Dobrotnikom Bog povrni!

NOVO! NOVO! NOVO!

"HVALIMO GOSPODA", pesmarica-molitvenik s 527 stranmi, vezana v plastične platnice rdeče, rjave ali zelene barve, je na razpolago. Cena pet dolarjev (poština posebej!).

Naročniki in bravci! Prihodnja številka MISLI bo DVOJNA: za mesec oktober in november. Pričakujte jo za konec oktobra ali v začetku novembra.

NOVIH NAROČNIKOV so MISLI to leto vpisale do danes štirinštirideset. Številka bi bila še višja, a vanjo prištejem novega naročnika šele takrat, ko prvokrat plača naročnino. Vsekakor sem kot upravnik zadovoljen in se zahvaljujem naročnikom, ki pomagajo pridobivati nove bralce. Prepričan sem, da z dobro voljo število naročnikov še lahko dvignemo. Potrudimo se!

STOP PRESS: Iz Združenih ameriških držav je dospela vest, da je v Chicagu umrl prvim našim priseljencem v Avstraliji dobro poznani p. KLAVDIJ OKORN. S patrom Benom sta delovala dve leti (1951—53) kot prva slovenska duhovnika na peti celini. Pokojni pater je bil tudi glavni pobudnik in s ustanovitelj naših MISLI. Več o njem bomo pisali v prihodnji številki, danes pa ga vsem, zlasti številnim znancem, priporočamo v molitev. R.I.P.

IZPOD SYDNEYSKIH STOLPOV

Fr. Valerian Jenko O.F.M.
St. Raphael's Slovene Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(Vhod v duhovniško pisarno in stan za cerkvijo!)
Tel.: 637-7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael's Convent
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
Telefon kot zgoraj.

SLUŽBE BOŽJE imamo pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu vsako soboto ob sedmih zvečer (velja za nedeljsko!) ob nedeljah pa ob osmih zjutraj in ob pol desetih dopoldan. Pri sobotni vigilni maši je ljudsko petje, nedeljska zgodnja maša je tiha, pri glavni prepeva mešani zbor, občasno pa tudi otroški pevski zborček.

Večerno mašo bomo imeli tudi na god sv. Frančiška (četrtak 4. oktobra) in naslednji dan na prvi petek (5. oktobra).

Sveto spoved lahko opravite v naši cerkvi vsakikrat pred službo božjo, saj spovedujemo pol ure pred mašo. Prosim pa, da pridete za spoved pravočasno v cerkev, ker končamo spovedovanje pet minut pred začetkom službe božje. To velja, dokler ne pride novi pater, oz. vselej, kadar je od dveh patrov eden odsoten (za slovensko mašo v Canberri ali Brisbanu).

DNE 23. SEPTEMBRA ste vabljeni v sydneysko stolnico Matere božje, kjer bo slovesna služba božja s somaševanjem duhovnikov raznih narodnosti. Glavni mašnik pa bo novoposvečeni škof Beda Heather (škof za zunanji zapadni del velikega Sydneya s sedežem v Blacktownu). Začetek službe božje bo ob 2:30 popoldan. Vsi rojaki ste lepo vabljeni, zlasti še oni iz zapadnega dela našega mesta, kamor spada tudi Merrylands. Zaželjene so seveda tudi narodne noše.

DNE 30. SEPTEMBRA bo nedelja, ko bomo imeli pri Sv. Rafaelu praznik: slovesnost prvega svetega obhajila. Dvanajst otrok smo letos pripravili za ta veliki dan. Vse člane naše skupnosti prosim, da molijo za te nedolžne otroke. Njihove starše pa rotim, naj poskrbe, da bodo njihovi prvoobhajanci imeli vedno dovolj prilike za redno udeležbo pri nedeljski maši, ter redno spoved in obhajilo. Brez tega bo milost, ki jo bodo na nedeljo prvega obhajila prejeli, kmalu brezplodna in dan zgolj

lep spomin. Naj pri tem zopet poudarim, da je pri vsakem življenju otroka največ vreden dober zgled staršev.

DNE 7. OKTOBRA bomo v Merrylandsu praznovali našega zavetnika sv. nadangela Rafaela. Njegov praznik je sicer (skupaj z nadangeloma Mihaelom in Gabrijelom) že 29. septembra. Vendar bo zunanje praznovanje (zaradi prvega obhajila 30. sept.) šele na prvo oktobrsko nedeljo. Upajmo, da bo tokrat med nami že tudi novi pater Janez Tretjak.

Za ta dan ste vabljeni na cerkveni piknik, ki bo sledil na dvorišču po glavni maši. Postrežbo imajo na skrbi članice Društva sv. Ane s pomočjo drugih žena. Za spremembo smo se letos odločili, da poprosimo tudi može, ki naj se vključijo v organizacijo prireditve. Prispevajo naj vsaj razna ročna dela za dobitke, saj vemo, da se marsikdo v prostem času ukvarja z mizarstvom, kovinarstvom ter podobnim in zna napraviti lepe stvari.

NEWCASTLE ima slovensko službo božjo v nedeljo 30. septembra, ki je peta nedelja v mesecu. (Ob šestih zvečer v Hamiltonu). Po maši je običajna čajanka v dvorani. Vsi vabljeni!

WOLLONGONG: slovenska služba božja v nedeljo 14. oktobra ob petih popoldan v Vila Maria kapeli. Slovenska šola pri stolnici sv. Frančiška se prične ob treh.

CANBERRA ima slovensko mašo v nedeljo 21. oktobra ob šestih zvečer v Garranu. V septembru pa na tretjo nedeljo ni naše službe božje, ker bo prej že napovedana nadškofova maša za nas.

BRISBANE ima slovensko mašo zopet na nedeljo 28. oktobra ob 11:30 dopoldan v cerkvi Matere božje, vogal Merivale & Peel Sts, South Brisbane. Pred mašo prilika za zakrament sprave. Po maši je običajna čajanka, ki jo organizira tamkajšnje društvo.

DVA KRSTA smo imeli v zadnjem času. V nedeljo 12. avgusta so prinesli h krstnemu kamnu provorojenko **Kelly Gall**. Je hčerka Dragota in Elizabete r. Cimerman. Botrovala sta Jože in Zora Feher. Družina živi v Punchbowl, N.S.W. — Na prvo septembrsko nedeljo (2. sept.) pa smo po glavni službi božji krstili **Davidu Jožeta Ivanuša** iz North Bexley. Starši so Jože Ivanuša in Marinka r. Sršen. Botra sta bila Bernardo Zechel in Silvia Delimitros.

ŠKOF JENKO se je zopet oglasil iz Kopra. Znova se lepo priporoča za darove za cerkev v Novi Gorici. Pravi, da bi radi čimprej začeli z gradnjo, ker vrednost nabrane denarja zaradi inflacije zelo hitro pada. Cerkev bo

nekaka središnja cerkev za Slovensko Primorje, četudi je stolnica seveda v Kopru. Župnija v Novi Gorici je že ustanovljena. Za enkrat si pomagajo s pokopališko cerkvico sv. Trojice in z neko garažo, kjer se začasno vrši služba božja.

DAROVI za to novogoriško cerkev so že pričeli prihajati. Poleg apela posameznikom sem posebej pisal tudi našim društvom v Sydneyu, Canberri, Wollongongu in Brisbanu. Prvo med njimi se je odzvalo canberrsko Slovensko-avstralsko društvo z lepim darom 500.— dolarjev. Zato njim posebna zahvala za hiter in velikodušen dar. Upajmo, da bo canberrski zgled našel še kaj posnemalcev.

POSLOVILNI PIKNIK za odhajajočega p. Lovrenca smo imeli pri Sv. Rafaelu v nedeljo 26. avgusta, po glavni maši, ki jo je opravil p. Lovrenc. Po bogoslužju so se mu tri deklice zahvalile za njegovo štiriletno delo med nami in mu podale nageljčke. V imenu naše skupnosti se mu je z ganljivimi besedami zahvalil g. Klakočar. Ves piknik je potekel v znamenju poslavljanja.

P. Lovrenc je naročil, da se vsem tudi na tem mestu v njegovem imenu iz srca zahvalim za vso pozornost. Iz srca je hvaležen za vse dobre želje na srečno pot in želje za uspeh in božji blagoslov v novi službi. Enako prisrčna hvala za darove.

Postrežbo na pikniku so imele članice Društva sv. Eme. Doprinos je bil \$1,099.86. Iz tega smo p. Lovrencu plačali letalsko vozovnico in pokrili nekaj drugih stroškov odhoda. Bog povrni vsem skupaj!

MESEC ROŽNEGA VENCA, oktober, bo zopet kmalu tu. V vsakdanjem vrvežu je tako lahko iti mimo duhovnih dobrin. Zato je opomin znova in znova potreben. Naj bi v naših družinah v mesecu rožnega venca posvetili več pozornosti tej lepi in čistiljivi molitvi! Pri Sv. Ra-

faelu bomo molili sveti rožni venec pred nedeljskimi mašami. Zato pridite v oktobru malo preje, da boste lahko prisotni. Z rožnim vencem bomo prosili blagoslova našim zakoncem in družinam. Isti namen imejte tudi v družinah, ko boste pri večerni molitvi zmolili vsaj eno desetko te lepe molitve.

POKOJNE moram omeniti tri: Dne 22. julija je v Prince of Wales bolnišnici v Randwicku, N.S.W. umrl rojak **MAKS FERJAN**. Rojen je bil na Bledu kot sin Janeza in Frančiške r. Majdič dne 16. oktobra 1909. V Avstralijo je dospel leta 1949. Poročen je bil z Elizabeto r. Bisof. Poleg nje zapušča tudi hčerko Alojzijo Marijo, po poklicu pravnica, in sina Janeza Maksa, po poklicu državni uradnik. V rojstni domovini pa zapušča še dve sestri in brata. Pogrebna maša je bila opravljena v župni cerkvi v Kensingtonu dne 26. julija, pogreb pa je bil na Rookwood pokopališče.

Dne 2. Avgusta je v Lewishamu, N.S.W. umrl rojak **JOŽE ŠKRBEČ**. Star je bil okrog 55 let. Rojen je bil v Zagrebu, a v družini obeh staršev Slovencev. V Avstralijo je prišel pred leti s hčerko, ki je sedaj poročena v Wollongongu, njegova žena pa je ostala v Nemčiji. Pokojni je živel na Crystal St., Petersham. Poročilo o smrti nam je posredoval njegov prijatelj Ludvik Sekli, več podatkov o pokojnem pa žal nismo mogli dobiti.

V četrtek 9. avgusta je v Surry Hills, N.S.W. umrl **JOSIP TAUBNER**. Rojen je bil v Iloku (Vukovar) dne 11. februarja 1913. Po poklicu je bil čevljar. V Avstralijo je prišel leta 1949 in se naslednje leto v Bathurstu poročil z Marijo Žižek. Mašo zadušnico smo zanj opravili 15. avgusta v pokopališki kapelici v Rookwoodu, grob pa je dobil na slovenskem delu pokopališča.

Sorodnikom vseh treh pokojnih naše sožalje. Gospod daj pokojnim svoj večni mir!

P. VALERIJAN

Če vidimo otroka, se nas včasih loteva domotožje po lastnih otroških letih in doživetjih. V spominu se nam zdijo leta tako brezskrbna in samo prijetna.

Otroci pa si želijo, biti podobni odraslim, vedeti vse skrivnosti, poznati vsa ozadja, živeti brez mrež in ograj.

Vsaka starostna doba ima svoj čas in svoje neutešeno hrepenenje.

Človeško je vedno znova odkrivati skrivnosti, ki se docela nikdar ne dajo odkriti.

NAS SLOVENCE je papež Janez Pavel II. v enem svojih govorov med obiskom domovine posebej omenil. To je bilo na binkoštni dan, ko je govoril zelo zanimivo v Gnieznu, stárodavni prestolnici poljskega kršćanstva. Med drugim je papež poudaril, da mora kot Slovan na poseben način "razglasiti in potrditi navzočnost Slovanov v Cerki in njihov izredni prispevek k zgodovini kršćanstva." Nadaljeval je: "Ob spominu pokristjanjenja Poljske se moramo spomniti tudi pokristjanjenja drugih Slovanov, Hrvatov in Slovencev, med katerimi so delovali misijonarji že okoli leta 650 in so v veliki večini postali kristjani že do leta 800... potem pa sta sveta Ciril in Metod utrjevala vero mladih Cerkva..."

Čudna je bila k temu reakcija v glasilu srbske pravoslavne Cerkve ("Pravoslavje", prva julijska številka), ki v članku "Papež pozabil Srbijo" očita Janezu Pavlu II., da je ob naštevanju slovanskih dežel izpustil Srbijo. Članek izraža upanje, da bo papež Slovan mogel vsekar poskrbeti za boljše odnose med Srbi in Rimom.

ZA RAJNIM škofom Borićem so Čile med škofe spet dobile škofa hrvaškega rodu. Konec maja je papež v Rimu podelil škofovsko posvečenje Aleksandru Goić-Karmeliću iz družine hrvatskih naseljencev v Čilu. Starši so iz otoka Brača in so se v Južno Ameriko izselili pred kakimi petdesetimi leti. Najmlajši od štirih sinov je postal duhovnik, bil do nedavnega župnik in generalni vikar v mestu Punta Arenas, zdaj pa je postal pomožni škof škofije Concepcion.

VSE TAKO KAŽE, da je konec "petrolejske civilizacije" bliže, kot pa si ljudje sploh predstavljajo. Ne le nove razmere in cena petroleja, tudi usihajoča petrolejska ležišča, katerih zmogljivost nikakor ni večna, sili jo države v investicijo visokih vsot za raziskovanje nadomestnih energetskih virov. Medtem pa so že začele tudi štediti s petrolejem kot v vojnih časih. Povišica 24 odstotkov dosedanje cene petroleja je hud udarec za zahodne industrijske države, ki so skoraj popolnoma odvisne od pretežno arabskih izvoznikov. Edina rešitev za enkrat je omejitve uvoza petroleja, da bodo gospodarstva teh držav nekoliko lažje dihala, četudi bodo s tem krepko prizadeti potrošniki. Nevšečnosti omejevanja prodaje bencina za avtomobilski pogon že čutijo v nekaterih zveznih državah/ZDA in kmalu jih bodo čutili v Nemčiji, Italiji, Franciji, Angliji, Kanadi in Japonski, ki so vse podpisnice Tokijskega sklepa. Tudi Avstralija se resno ukvarja zamenjati za avtomobilski pogon bencin s plinom, pa še razne druge možnosti so zadnji čas vedno pogostejše med novicami. Kaj se bo skuhalo, pa nam bo pokazala bodočnost. Ali pa bomo presedljali nazaj h konjem, bicikljem in hojo...

PONOSNI SMO lahko na argentinskega rojaka-znanstvenika, po rodu Ljubljančana dr. Zlatka Tomšiča: 31. maja letos je bil slovesno umeščen kot dekan fakultete naravoslovnih ved na univerzi v Tucumanu. Novi dekan je izšel iz te univerze in je bil že nekaj časa njen

redni profesor, kot znanstvenik pa je dobro poznan in upoštevan tudi v širših krogih. Naravoslovna stroka dr. Tomšiča je raziskovanje mehkužarjev-nevretenčarjev, kar ga je vključilo kot člana skupini raziskovalcev Ustanove Lillo.

V JUŽNEM VIETNAMU je po zadnjih poročilih po zaporih še vedno okrog 300 duhovnikov. Pa tudi oni, ki so "na svobodi", so pod strogim nadzorstvom: brez posebnega dovoljenja pristojnega občinskega urada ne smejo hoditi iz ene pokrajine v drugo. Posebno dovoljenje je potrebno tudi za vstop v semenišče ali v redovno družbo. Verniki pa čutijo pritisk in duhovno osamitev tudi v tem, da iz tujine ne sme v deželo noben verski časopis ali kaka verska knjiga.

XIAO XIENFA, načelnik za verske zadeve pri kitajski vladi, je nedavno uradno izjavil, da se bo vlada zavzela "za ohranitev politike verske svobode". Poudaril je, da sta kitajska komunistična partija in vlada že od nekdaj priznavali načelo verske svobode, toda strmo-glavljeni nekdanji obrambni minister Lin Bianco in pa "banda štirih" so to politiko resno sabotirali...

Kopica lepih besed in metanje blata na krivce, kakšnega posebnega dokaza za "versko svobodo" pa še ni na dlani. Le par znakov odjuge priča, da se je nekaj premaknilo. Pretekle izkušnje s komunizmom so nam v svarilo pred prehitrim in pretiranim optimizmom.

SVOJE SPOMINE je izdal naš rojak-pevec Anton Dermota, ki ni bil le dolgoletni priznani član dunajske opere, ampak mednarodno znani pevski umetnik od Dunaja do Buenos Airesa in naše Avstralije, kjer je že tudi gostoval. Naslov knjige, ki je pisana v nemškem jeziku, se glasi "Tisoč in en večer". Izšla je pri založbi Paul Neff na Dunaju in v Berlinu ter obsega zajetnih 358 strani drobnega tiska z osemnajstimi poglavji, številnim slikovnim materialom in važnimi seznammi. V prijetnem kramljanju popisuje Dermota svoje življenje, ki ga je iz revščine številne družine v gorenjski Kropi pripeljalo za hlapčka na Bled, od tam v ljubljansko škofijsko šolo za organiste, v glasbeni konservatorij in ljubljansko opero, končno pa na Dunaj, kjer je postal pevec svetovnega slovesa. Knjiga je polna zanimivosti in anekdot ter bo prijetno branje vsakemu, ne le ljubiteljem glasbene umetnosti in kulturnim zgodovinarjem.

Slovenecem še prav posebno, saj so spomini rojaka, ki je ustvarjal v tujini in prejemal od nje številna priznanja, pa ni pri vsej slavi nikoli pozabil svoje domovine ali zatajil slovenstva. Upajmo, da bomo kmalu dobili tudi slovenski prevod teh prijetnih Dermotovih spominov.

KDOR BRALCEV dobiva in prebira vsakoletne celovške mohorjeve knjige, se bo spomnil knjige "Pesem šolske sestre" in pa "Zbrane drobtinice" zadnje zbirke. Obe je napisala s. Lavoslava, slovenska šolska sestra v ZDA, kjer je dolga leta delovala kot učiteljica. Prejeli smo poročilo, da je 21. maja umrla za kostnim rakom.

Pokojna sestra je bila rojena v Zadobravi pri Celju kot dvanajsti otrok Turkove družine. — Morda se jo bo kdo bralcev njenih spisov le spomnil s kakim očenašem.

ZANIMIVO dejstvo je odkril francoski dnevnik "La Croix": poljski pesnik Juliusz Slowacki, ki se je iz Poljske leta 1831 zatekel v Francijo in umrl v Parizu leta 1849, je v letu pred smrtjo (1848) — torej 130 let pred uresničitvijo — v eni svojih pesmi napovedal nastop slovanskega papeža. Tu sta dva odlomka te njegove pesmi:

Sred razprtij sveta

Bog z močnim udarcem udari na bron,

za papeža Slovana pripravi tron.

Pred meči ne bo se umaknil — kot ta Italijan,

ves svet bo zanj le prah,

božji pogum mu bo dan.

Pesnik dalje opisuje službovanje slovanskega papeža: svetil bo s svojim življenjem, oznanjal bratstvo in klical človeštvo k svetosti. Končuje pa svojo pesem takole:

Pometal bo božja svetišča,

čistil preddverja cerkva;

kazal Boga bo človeštvu

iz stvarstva sveta:

jasnega, močnega, kot beli je dan.

Članek v dnevniku "La Croix" dostavlja: "Res čudovito je, kako Janez Pavel II. po 130 letih uresničuje sen tega mističnega pesnika, ko oznanja kot papež iz Poljske človekove pravice, svobodo narodov in bratstvo v Cerkvi."

ZARJA, mesečna revija Slovenske ženske zveze, ki povezuje slovenski ženski svet po Severni Ameriki in ima tisoče članic, je letos julija obhajala svoj zlati jubilej. Njena prva številka je izšla pred petdesetimi leti, 9. julija 1929, prav za Vseameriški slovenski katoliški shod, o katerem ste brali v prejšnji številki MISLI. Prej se je organizacija posluževala dnevnika "Amerikanski Slovenec", ko je doseglo število članic 2800 in zbralo dovolj sredstev, pa so si omislile lastno glasilo, ki izhaja še danes. Danes je večina člankov res že v angleščini, a vse preveva zavest članic, da so del slovenske etnične skupine ter črpajo za svojo skupnost iz sloven-

ske narodne in verske tradicije. "Zarja" redno objavlja tudi duhovne misli, ki jih članicam piše duhovni voditelj organizacije. Sedanji voditelj je frančiškanski pater Klavdij Okorn.

V CHICAGU je umrl na praznik Vnebohoda (24. maja) letos **Mirko Geratič**, štajerski rojak in vse življenje v javnem delu: pred vojno je bil pri katoliškem tedniku v Mariboru, med vojno v Ljubljani, po vojni kot begunec pa v Ameriki, kjer je do zadnjega delal pri listu "Slovenska država", katerega začetek je z njim tesno povezan. List je sprva sam urejeval, "tiskal" in razpečeval. Bil je vseskozi res idealist in zasluži vse priznanje tudi tistih, ki se z njim idejno niso strinjali. Delal je le za skupnost in zanj razdal ves svoj zaslužek. Umrl je brez sleherne imovine in bi dobil državni pogreb berača, da mu niso dostojnega pogreba oskrbeli njegovi prijatelji. Zaslužil si ga je in Bog mu bodi Plačnik!

Iskra

RADIO & T.V. SERVICE

sprejema velika in manjša propravila
barvnih in črno-belih televizorjev,
radijev, HI-FI in podobnih naprav.

Pridemo tudi na dom!

Znižana cena za upokojence!

544 LATROBE ST.,

Tel.: 328 3698 in

MELBOURNE, VIC. 3000

568 3079 (zvečer)

MELBOURNSKI ROJAKI!

Vašim otrokom v pomoč pri pouku bi bila
**THE WORLD BOOK AND CHILDCRAFT
ENCYCLOPEDIA.**

V domačem jeziku boste dobili vse informacije
ter po želji uredili nakup, če pokličete

MARCELO BOLE — tel. 306 3087,

DANILO ŠTOLFA — tel. 306 2664,

ali pa NEVO BOLE-ROEDER — tel. 306 1141.

Bi se želeli pridružiti naši prodajalni skupini?
Ste dobrodošli! Pokličite nas za dogovor!

Halo! Moje ime je Margaret Rozman. Jaz sem ena izmed otrok, ki sem bila vprašana za slovenski radio 3EA. Bila sem srečna, da sem bila izbrana. Vadili smo pod vodstvom gospe Srnec. Jaz sem bila tudi vodja programa šol Planice, Elthama in Kew. Bila sem zelo neučakana in ko je prišel dan za snemanje, sem se zelo bala. Na vso srečo je šlo vse lepo in mislim, da smo se vsi odlično odrezali.

Upam, da so moji starši ponosni name, kakor sem jaz ponosna nanje in na slovenski jezik ter da znam pisati in brati. Želim, da bi še kdaj bila izbrana za radio z drugimi učenci slovenskih šol. Zahvaljujem se mojim staršem in gospe učiteljici Srnec, da se trudijo z nami. Hvaležna **Margaret Rozman** (10 let), slovenska šola Planica, Springvale, Vic.

Zelo sem bila vesela, ko smo bili trije otroci izbrani, da pripravimo radijski program in proslavimo "mednarodno leto otroka". Izmed štiridesetih otrok sem bila izbrana tudi jaz. Zapela sem eno pesmico, deklamirala in čitala iz knjige. Vse to se mi ni zdelo preveč težko, pa sem bila vseeno malo nervozna.

Ko smo prišli do radio-studija, so nas takoj poklicali v studio. Tam je bilo vse tiho. Potem smo šli v malo sobo in tam so posneli naš program. Vse je šlo zelo hitro naprej. Tehnik je bil zelo prijazen in nam je dovolil, da smo lahko sami sebe poslušali. Meni se je moj glas zdel zelo smešen. Vsi pa smo bili zelo zadovoljni s svojim delom, tudi nervozni nismo bili nič več. Tudi otroci iz drugih slovenskih šol so bili tam.

Zelo težko izgovarjam slovenske besede, pa vseeno se bom trudila, da se čim več naučim. — Še dolgo ne bom pozabila tistih mikrofонов in gumbov, ki so me tako prestrašili.

Pozdrav od **Suzanne Prosenak** (11let), slovenska šola S.D.M.

DRAGI OTROCI!

Tri leta minevajo ta mesec, kar smo pisali v galeriji mladih o **ANICI ŠPACAPANOVI** iz Melbourne. Danes pa vam jo lahko predstavimo kot graduantino: dne 8. avgusta je prejela diplomo, ki jo priznava za Bachelor of Applied Science majoring in Mathematics. Študije je končala na Footscray Institute of Technology. K lepemu šolskemu uspehu ji iz srca čestitamo in ji želimo, naj bi jo tudi v življenju čakalo še mnogo mnogo uspehov.

Naj tu dodamo, da je Anica od takrat, ko smo prvič pisali o njej v Kotičku, ostala zvesta mladinski skupini verskega središča v Kew. Sprejela je tudi vodstvo folklornega plesa in dvignila skupino do zavidljive višine.

V SPOMINSKO KNJIGO

OD ZIBELKE DO GROBA,
JOJ, SINKO MOJ, JE KRATKA POT,
JE POLNA ROŽ IN TRNJA
IN ZLATIH SANJ IN ČRNIH ZMOT.

Z NASMEHOM NANJO STOPIŠ.
Z OČMI, UPRTIMI V POMLAD,
SI ZIDAŠ NAD OBLAKE
PALAČE BAJNE, PISAN GRAD.

VSE BLIŽE NOČ PRIHAJA —
NA USTNIH TI SMEHLJAJ ZAMRE;
ZAMAN IZTEGAŠ ROKE —
ZA GRADOM GRAD SE TI PODRE.

NAZADNJE STAR IN TRUDEN
Z BRIDKOSTJO V SRCU ZAZELIŠ
MIRU SI V ČRNI ZEMLJI —
IN HREPENEČE STISNEŠ KRIZ...

OD ZIBELKE DO GROBA,
JOJ, SINKO MOJ, JE KRATKA POT.
POGUMNO NANJO STOPI
IN VARNO HODI MIMO ZMOT!

MIRKO KUNČIČ

Imeli so že precej nastopov in gostovali tudi v Sydneyu ter Canberri. Tudi pri našem zadnjem koncertu v avgustu so se zares postavili s svojim izvajanjem. Naj bo Anica na tem mestu izrečena za ves trud iskrena zahvala v upanju, da sme versko središče tudi v bodoče računati na njeno sodelovanje.

KRIŽEM

AVSTRALSKE SLOVENIJE

JANEZ PRIMOŽIČ, bralcem MISLI dobro poznan po raznih člankih in tudi poročilih iz sončne prestolice Queenslanda, se že nekaj časa s svojo soprogo "potepa" po Evropi. Prvikrat v dolgih letih je iz Avstralije odšel na potovanje, zato se ne čudimo, da bo svoje počitnice izbral do zadnjega dne in jih raztegnil kakor bo pač najbolj mogel in znal. Lepo je, da se na svojem "potepu" kljub razdaljam spominja avstralskih znancev in neznancev: preko MISLI pošilja vsem slovenskim rojakom široke Avstralije svoje prijateljske pozdrave.

Prvo razglednico je poslal iz Nemčije, drugo iz bele Ljubljane pred odhodom v Avstrijo.

Tudi MISLI želijo Janezu veselo "potepanje" in seveda tudi srečen povratek med nas, ko bosta "general čas" in "finančni minister" tako odločila.—

Urednik.

CAMPBELLTOWN, S.A. — Spet p. uredniku in vsem bralcem pošiljam pozdrave iz Adelaide. Seveda prilagam zopet prošnjo za objavo darov, ki smo jih nabrali za misijonarja p. Miha Drevenška, Zambija.

Zbirka se je topot nekam hitro nabrala. Vzrok je v tem, da smo prikazovali diapozitive, ki jih je poslal misijonar in sem jih dobil preko sestre Mirjam iz sydneyškega slovenskega verskega središča. Slike so lepe in po svoje pretresljive; tako smo videli vsaj skromen delček misijonskega delovanja p. Miha. Zdaj še bolj vemo, kam in zakaj gredo naši darovi.

Tu so imena tokratnih darovalcev: \$43.25 so znesli prispevki ob prikazovanju diapozitivov (Slovensko versko središče v Adelaidi); \$20.— družina Pungerčar, družina G. Pirc, družina Bric, družina Poklar; \$10.— p. Valerijan, družina Wetzel, Ivan Kovačič; \$6.— družina Pahor; \$5.— družina Jenko, družina Puž, družina Bernik; \$4.— gospa N.N.

Naj se iz srca zahvalim vsem, ki pomagajo misijonom ter s svojim darom vsaj malo lajšajo našim misijonarjem njih napore in skrbi. Najlepša hvala pa tudi Vam, pater urednik, za objavo naših zbirk in tudi za ves trud pri urejevanju naših lepih in priljubljenih MISLI.

Iskren pozdrav vsem bralcem, zlasti misijonskim dobrotnikom!— **Alojz Poklar.**

WERRIBEE, VIC. — V junijski številki MISLI ste v rubriki "Izpod Triglava" omenili prve štiri letošnje slovenske novomašnike-salezijance. Enega izmed njih, Lojzeta Zupana, je v marcu posvetil v duhovnika škof Lenič v Št. Rupertu na Dolenjskem. Moram povedati, da je to sin moje sestre in sem z njeno družino tudi jaz zelo vesel. Slovesnosti so se udeležili trije od nas

tukaj (žena in dva otroka), enako nove maše na belo nedeljo po veliki noči prav tako v Št. Rupertu. Jaz pa sem bil v duhu z njimi, ker se nisem podal na pot.

Tukaj pošiljam spet nekaj za afriški misijon v Togu, saj vem, da so potrebe velike. In hvala za redno pošiljanje MISLI, ki nam vedno povedo toliko novega. — **Anton Bavdek.**

FAIRFIELD, N.S.W. — Kot poštno zanimivost naj povem, da smo avgustovo številko MISLI prejeli šele danes, 18. avgusta. Pa je bila ta dostava še kar "točna" v primerjavi v julijsko številko, ki jo je poštar prinesel komaj en teden tega. Tako zadnje mesece zaradi poštnih stavke in polževega dostavljanja nisem mogla sodelovati pri ugankah in križankah, ki so mi sicer v veliko veselje in razvedrilo v bolezn.

Bolezen mi je žal preprečila, da zadnjo nedeljo nisem

**Priporočam se Slovincem
vzhodnega dela velikega Melbourn
za vsakovrstna avtokleparska dela,
avtobarvanje in podobno.**

Popravljam zasebno in za vse večje zavarovalnice.

A. V. MOTOR BODY REPAIRS
1/117 LEWIS RD., WANTIRNA SOUTH, 3152,
VIC. — Telefon delavnice 221 5536

**TOWING SERVICE 24 ur dnevno
na telefonu 221 5757
ali pa doma — 232-4314**

Rojak VOJKO VOJK

**Urarsko in zlatarsko podjetje:
ALEXANDER WATCHMAKER & JEWELLER**
31 The Centre, Seven Hills, N.S.W.

(nasproti postaje)
Telefon 622-1408

vam nudi 20% popusta na vsa popravila ur in zlatnine (šest mesecev garancije) in 5% na vse nakupe. Engraviranje imen brezplačno.

**HANDMADE JEWELLERY
DESIGNED AND MADE
IN OUR OWN WORKROOM**

Sydneyjski rojaki, pridite in se sami prepričajte o ugodnih pogojih.

Priporočata se
Edvard in Kristina ROBNIK

DR. J. KOCE, 114 Eglinton Street, Kew, Vic. 3101
(Najstarejši tudi po letih objavljanja oglasov v Mislih)

ČE HOČETE POTOVATI,

se z zaupanjem obrnite name. Imam v vseh večjih mestih Evrope in Amerike ne samo poslovne ampak tudi prijateljske zveze.

Tel. 861 7200. Če ni odgovora, telefonirajte na številko 63 4832 in vprašajte za Mrs. Evo ali Miss Dašo.

DOMAČA HRANA SREDI MELBOURNA!

"THE SAUSAGE MACHINE"

TAKE-AWAY SHOP

**CENTRE PLAZA,
Cnr. Bourke and Swanston Sts.**

Nudimo Vam klobase, pečnice, krvavice in razne slične dobrote pečene na oglu (Charcoal Grill), postrežene s hrenom, gorčico ali različnimi solatami.

Domače juhe: ječmenova, grahova, lečna.

Na razpolago orehova in makova potica, sirova pogača, jabolčni zavijač in druge dobrote.

Priporočata se Valerija in Miha ROPRET

že prepozna (Žal ga je Vaše pismo res zamudilo! Op. ur.), a vseeno pošiljam. Vsaj vidite, da me še ni minilo veselje do ugank. Še manj pa seveda do branja, saj vsake MISLI komaj čakam.— Z vdanimi slovenskimi pozdravi! — **Karla Twrdy.**

MELBOURNE, VIC. — Z zanimanjem sem bral v zadnji številki pismo Jožeta Kapušina iz Canberre. Ne le, da soglašam z njim glede pomoči vietnamskim beguncem, ampak tudi glede slovenščine, ki jo avstralske oblasti polagoma le priznavajo. Res v veliki meri zavisi od nas samih, da jo ob vsaki priliki poudarjamo namesto "jugoslovanskega jezika", ki ga ni. Zanimal me je v pismu omenjeni prospekt o Državnem posredovalcu — Ombudsmanu, ki ga je Ministrstvo za emigracijo in etnične zadeve izdalo v slovenščini. Želel sem ga dobiti in sem pisal na urad. Na moje veselje in presenečenje so mi poslali še tri druge brošurice v slovenskem jeziku. Njih naslovi so: **NUMAS — Avstralski sistem za izbiro priseljencev, Pogoji za pridobitev avstralskega vizuma in pa Kako vstopajo priseljenci v Avstralijo.** Vse tri so prijetne za pogled in tudi slovenščina se mi zdi zelo dobra. Zanimivo je to, da sem na zadnji strani spodaj v drobnem tisku našel, da so tiskane na Nizozemskem. Očitno jih uporabljajo po konzulatih v Evropi.

Menim, da bi bilo prav, da bi naše organizacije in razne ustanove pisale emigracijskim uradom ter vsaj nekaj sto teh prospektov naročile. Marsikdo članov jih bo v domačem jeziku rad vzel v roke. Obenem svetujem: kdor obišče kak državni urad in jih vidi med ostalimi

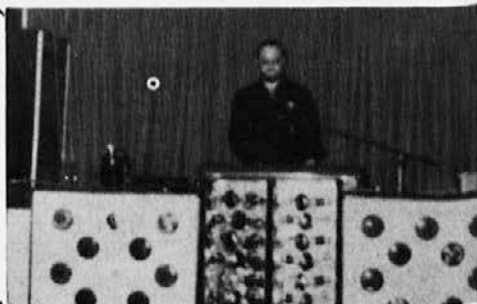
mogla k Sv. Rafaclu k poslovilni maši in pikniku ob odhodu našega prijaznega p. Lovrenca. Domači so mi povedali, da je bila udeležba lepa. Saj smo ga vsi spoštovali in imeli radi, zdaj ga bomo pogrešali in se ga tudi radi spominjali. Želimo mu obilo lepih uspehov med šišenskimi farani! No, pa tudi novega gospoda bomo prav tako veseli, saj bo vršil isto dobro delo Bogu in nam.

Priлагam rešeno križanko. Vem, da sem za žrebanje

DISKO za Sydney in okolico!

Kličite me za praznovanje zarok in porok, rojstnih obletnic ter drugih veselih prilik! Igram po želji vse vrste glasbe in imam lepo izbiro angleških, slovenskih, nemških ter drugih plošč za mlade in stare.

Priporočata se JOŽEF ROBAR,
61 Garfield St., Wentworthville, NSW, 2157
Telefon: 636 7157

brošuricami razstavljene v uporabo, naj jih vzame. Nekako logično se mi zdi: če bodo slovenske brošurice obležale, bo za oblasti to dokaz, da niso potrebne. Zna-lo bi se zgoditi, da bi slovenski prevod podobnih izdaj v bodoče črtali iz seznama. Do tega pa ne sme priti, vsaj ne po naši lastni krivdi in nezainteresiranosti.

Indiferentnost in nezainteresiranost sta menda v sorodstvu z našim slovenskim značajem. Morda bi ju lahko imenovali po domače kar lenoba, ki se pokaže zlasti takrat, ko bi bilo treba vzeti pero v roke in napisati pismo. Nič ni čudno, da tudi naši slovenski napovedovalci oddaj na EA-radiu tožijo glede tega. Vse oddaje drugih jezikov dobivajo več pisem kot naša: od nas pa drugi pohvale, niti graje... Pa je nekaj vrstic lahko napovedovalcu v veliko moralno oporo, da vztraja pri svojem — velikokrat zelo nevhvaležnem — poslu v službi naše skupnosti. Obenem pa spet: vodstvu EA-radia je naš molk v dokaz, da Slovenci ne poslušamo oddaj. Vem, da to ne drži, a tak videz napravi ta naša nesrečna lenoba...

Pa brez zamere! — J.A.

KDO VEDEL POVEDATI...

...kje se nahaja **SERGIO OBLAK**. Pred dobrim letom je še redno zahajal v canberrski slovenski klub. Išče ga njegov brat Frank Oblak, West Leederville, W.A. 6007, ki prosi, če bi sleherno informacijo o bratu sporočili (na njegove stroške) na njegov telefon 09-381-8013. Če pa Sergio sam bere te vrstice, naj se čimprej javi zaskrbljenemu bratu.

Kdo bi morda vedel, kje je rojak **DRAGO HEREK**, ki je nekaj časa živel v sydneyskem okraju Petersham. Išče ga občina Wyong, N.S.W. Gre za njegovo zemljišče, ki ga ima iskani na ozemlju te občine. Dne 29. sep-

SLOVENSKO MIZARSTVO

se priporoča melbournskim rojakom za izdelavo kuhinjskih omar in drugega pohištva po zmerni ceni.

Telefon:
459 7275

FRANC ARNUŠ
76 Beverley Road,
ROSANNA, Vic.

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT
18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.
Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
Full denture service and repairs.

tembra bo zemljišče prodano na dražbi, če lastnik ne poravnava davka, ki je več let v zastoju.

REŠITEV KRIZANKE zadnje številke:

Vodoravno: 1. Jera; 5. obtok; 10. elan; 11. sreča; 12. rima; 13. kalif; 14. uta; 15. runo; 16. za; 17. pota; 18. dr. (doktor); 19. oaza; 20. sen; 21. levji; 23. Jana; 24. eocen; 25. N'mau (čez izaro) . . . ; 26. mlaka; 27. šarm.

Navpično: 1. Jeruzalem; 2. elita; 3. rama; 4. Ana; 5. oskuta; 6. brana; 7. telo; 8. oči; 9. Kafarnaum; 15. rozina; 17. pajek; 18. denar; 19. ovea; 20. sama; 22. Fol; 23. Jadranska) N(avična) Štola.

Rešitev so poslali: Sestra Maksimiljana, Jana Gajšek, Vinko Jager, Emilia Šerek, Francka Anžin, Jože Grilj, Ivanka Zabkar, Lidija Čušin, Angela Denša, Avgust Glavnik, Marija Vrvnik, Ivan Podlesnik in Karla Twrdy (zadnja dva žal prekasno za žrebanje). — Izžrebana je bila tokrat **Jana Gajšek**.

**9A LOWER PLAZA,
SOUTHERN CROSS HOTEL BUILDING,
MELBOURNE**

Tel. 63 1650

Za razne prilike smo Vam na uslugo
v našem studiu, v cerkvi ali doma!

**ZA POROKO: 75 različnih barvnih fotografij
s poročnim albumom vred — samo \$120.—
Slike za potni list — v dvajsetih minutah!**

MELBOURNSKI SLOVENC!

Kadar potrebujete **TAXI TRUCK**
za selitev in podobno,
se boste z **MAKSOM HARTMANOM**
po domače pomenili za čas prevoza,
delo pa bo opravljeno dobro
in po konkurenčni ceni.

Kličite čez dan: 311 6366

RAPID TRANSPORT SERVICES PTY. LTD
(vprašajte za **Maksa Hartmana!**)

Ob večernih urah

kličite **Maksovo številko doma: 850 4090**

(Ivanka Žabkar)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

1. Priimek znanega slovenskega pisatelja-humorista (+ 1932) z imenom Fran.
2. Med argentinskimi Slovenci gotovo najbolj znan priimek na kulturno-literarnem polju.
3. Tudi temu slovenskemu pisatelju (1850—1926) — med drugim sta njegovi deli "Malo življenje" in "Trojka" — je bilo ime Fran.
4. Znanemu pesniku najlepših slovenskih balad so dali pri krstu tako ime.
5. To krstno ime nosi znani primorski pesnik (doma iz Medane v Brdih), ki je nedavno dobil spomenik med zaslužnimi možmi v Erjavčevem drevoredu Nove Gorice.
6. Priimek še živečega duhovnika-psihologa, katerega številne poučne knjige prebiramo danes.
7. Ime kraja v Prekmurju, kjer župniku je prekmurski pisatelj in publicist Alojzij Kozar.
8. Včasih iz daljšega literarnega dela preberemo — ali ga objavijo po revijah — le delček. Kako mu pravimo?
9. Dragoceno zbirko narodno-verskih običajev v štirih knjigah je napisal Kuret. Kako mu je ime?
10. Ime reke, tesno povezane z našim "Goriškim slavkom" Gregorčičem.

Če ste našli in vstavili pravilne besede, vam morata dve celotni pokončni vrsti črk, brani od zgoraj navzdol, povedati poseben pomen letošnjega leta.

Rešitev pošljite do 15. oktobra na uredništvo!

*

"Vaša kuhinja mora biti pa res izredno čista", pravi po kosilu v restavraciji natarjarju.

"Iz česa pa to sklepate?" se ta začudi.

"Ker so imele vse jedi okus po pralnem prašku . . ."

*

"Kolikokrat si pa že padel pri izpitu?"

"Jutri bom tretjič."

"Pavliha" tako pravi...

- Borimo se za osvobojeno delo. No, nekateri so se ga že osvobodili.
- Človek mora živeti pošteno, če ne more bolje.
- Od silnih banketov se jih je veliko deformiralo: izgubili so linijo.
- "Tovariš direktor, vaš predlog ni v skladu s pravilnikom!" — "Nič ne de, bomo pa spremenili pravilnik!"
- Tako dolgo smo se pogovarjali, kako bomo bolje in več delali, da nam je zmanjkalo časa za delo.
- Molk je zlato, govor srebro! Mnogo je ljudi, ki molčijo, kadar bi morali kaj reči, in ljudi, ki izgovorijo toliko bedarij brez potrebe, da bosta kmalu postala zlato in srebro ničvredni kovini.

TISKARNA

POLYPRINT

PTY. LTD.

1 DODS STREET, BRUNSWICK, 3056, VIC.

TEL. 387 6922

se priporoča melbournskim Slovincem in slovenskim podjetjem za razna večja ali manjša tiskarska dela

E.Z. OFFICE MACHINES

Zastopnik podjetij Olympia in Adler strojev se melbournskim Slovincem priporoča za prodajo novih in starih pisalnih, računskih in podobnih strojev vseh znamk.

Izvršujemo vse vrste popravil!

V zalogi imamo slovenske črke ČŠŽ, ki jih Vaš pisalni stroj morda še nima.

EMIL ZAJC

Telefon:
544 8466

9 Tennyson Ave.,
CLAYTON, Vic. 3169

■ Kaj pa NAROČNINA?

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bravce MISLI
s prisrčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš DOM, poznan pod imenom TRIGLAV, na Irving Street, PHILLIP (CANBERRA), A.C.T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobot, nedelj in praznikov, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.45 a.m. do 11.45 ure p.m.

Nudimo različno vsakovrstno postrežbo in številne slovenske pijače. Kuhinja ima domačo hrano po zelo zmerni ceni in je odprta vse dneve tedna (razen ponedeljka) od šestih do devetih zvečer, po dogovoru tudi izven teh ur. Osebeje je slovensko. Tudi Vam bo vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse **potovalne** probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.

Naša brezplačna **usluga**: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete **pogovoriti** v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pisмено ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte pridemo po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nuhova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733

Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

Melbournskim Slovincem
se priporoča kamnoseško podjetje

VIZZINI MEMORIALS

Verga Bros. Pty. Ltd.

9 TRAVALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.
Garancija za vsako delo!

OPALI

Ogleduješ po lepem darilu, zlasti morda pred
obiskom domovine?

Oglasi se pri nas: imamo bogato izbiro
BRUŠENIH OPALOV in DRAGIH KAMNOV,
izdelujemo pa tudi ZLATNINO in SREBRNINO
po lastnih načrtih ali Vaših željah.

Ko kupujete opale, drage kamne, zlatnino, zoročne
in poročne prstane...

OBIŠČITE NAS!

Pomenili se bomo v slovenskem jeziku!

KOVAC'S GEMS & MINERALS

291-293 Wattletree Road,

EAST MALVERN (Melbourne), 3146

Telefon: 509 1611

Melbournski rojaki!

Želite morda kupiti po zmerni ceni
KOKOŠI, ali zares SVEŽA JAJCA?

Oboje Vam nudi kokošja farma
Bruna in Alme SDRAULIG
(komaj miljo in pol od Slovenskega grčka
v Elthamu).

Research Warrandyte Road, RESEARCH
Telefon: 437-1868

Se želite naučiti voziti avto?

ŠOFERSKI POUK

Vam z veseljem nudi

"FRANK'S AVTO ŠOLA"

32 THE BOULEVARD, FAIRFIELD WEST, 2165

N.S.W.

TELEFON: 72-1583

F. T. ADMINISTRATIVE SERVICES Pty. Ltd.
182 Norton Street, Leichhardt, N.S.W., 2040

TAX CONSULTANTS — INSURANCE BROKERS

Prevezemamo registracijo in popolno knjigovodstvo
vsakovrstnih podjetij in družb ter kontraktorjev,
kakor tudi posameznikov. Urejamo davčne obra-
čune ("Income tax return"), rešujemo davčne
probleme in nudimo potrebne nasvete.

Posvetujte se z rojakom

V. FERFOLJA

J. M. THAME

E. WEINBERG

Predstavljamo različna zavarovalna podjetja —
"Tariff Companies".

Nudimo vam zavarovanja: za življenje, za bole-
zen, v nezgodah; zavarovanja nepremičnin itd.
(Workers' Compensation, Public Risk, Superan-
nuation scheme, Pension Funds.)

Telefon: SYDNEY 560-4766 in 560-4490

VARDAR PHOTO STUDIO

(Paul Nikolich)

Nudimo samo barvne fotografije zarok, porok
in drugih prilik, družinskih skupin in portretov...
Po želji snemamo tudi film poroke ali katerekoli
druge prilike.

Studio:

579 HIGH STREET, NORTHCOTE, VIC., 3070

Telefon: 489 0238 (priv. 44 6733)

Za zahodni del mesta se poslužujemo našega
studia v Footscrayu.